

Inštitút pre výskum práce a rodiny
Institute for Labour and Family Research

NÁVRH REGIONÁLNEHO AKČNÉHO PLÁNU ŽILINSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA PRE PREVENCIU A ELIMINÁCIU NÁSILIA PÁCHANÉHO NA ŽENÁCH NA ROKY 2020-2022

Kolektív autoriek

2020

„Domov musí byť bezpečné miesto pre všetkých“

Návrh regionálneho akčného plánu žilinského samosprávneho kraja pre prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách na roky 2020-2022

Autorky: Jana Hrnková, Alena Jenčová Alscherová, Miroslava Kanderová, Dana Kozinková, Jarmila Majáková, Silvia Miškovičová, Monika Vakulová

Editorka: Alena Jenčová Alscherová

Bratislava, 2020

Odborná garancia: Oľga Pietruchová

Vydanie: Prvé vydanie

Vydavateľ: Inštitút pre výskum práce a rodiny

Rok vydania: 2020

Rozsah: 51 strán

Text neprešiel jazykovou korektúrou.

Obsah

1	VYMEDZENIE PROBLEMATIKY A ZÁKLADNÉ VÝCHODISKÁ REGIONÁLNEHO AKČNÉHO PLÁNU	8
2	SITUÁCIA V ŽILINSKOM SAMOSPRÁVNOM KRAJI V KONTEXTEPREVENECIE A ELIMINÁCIE NÁSILIA PÁCHANÉHO NA ŽENÁCH	9
2.1	Popis situácie v ŽSK, základné úlohy a ciele plánu	9
2.2	Aktivity a činnosť ŽSK, popis situácie	10
2.3	Projekty v ŽSK	11
3	ZOZNAM ORGANIZÁCIÍ A SUBJEKTOV POSKYTUJÚCICH SLUŽBY PRE ŽENY OHROZENÉ NÁSILÍM.	13
3.1	Prehľad miest pobytových zariadení.....	13
3.2	Popis pobytových zariadení verejných, neverejných a obecných poskytovateľov	14
3.3	Tabuľka a prehľad poskytovateľov služieb pre ženy ohrozené násilím.....	18
4	SWOT.....	20
5	AKTIVITY A CIELE RAP-U.....	25
5.1	Osveta, informovanosť a vzdelávanie.....	25
5.1.1	Aktivita 1	25
5.1.2	Aktivita 2	25
5.1.3	Aktivita 3	25
5.1.4	Aktivita 4	26
5.1.5	Aktivita 5	26
5.2	Multiinštitucionálna spolupráca, sieťovanie subjektov a inštitúcií.....	26
5.2.1	Aktivita 1	27
5.2.2	Aktivita 2	27
5.2.3	Aktivita 3	27
5.2.4	Aktivita 4	28
5.2.5	Aktivita 5	28
5.3	Podpora a rozvoj siete subjektov poskytujúcich služby v oblasti násilia páchaného na ženách 28	
5.3.1	Aktivita 1	28
5.3.2	Aktivita 2	29
5.3.3	Aktivita 3	29
5.3.4	Aktivita 4	29

5.3.5	Aktivita 5	30
5.3.6	Aktivita 6	30
5.4	Vytvorenie podmienok pre sociálnu integráciu, reintegráciu žien ohrozených násilím a ich začlenenie do spoločnosti.....	30
5.4.1	Aktivita 1	30
5.4.2	Aktivita 2	31
5.4.3	Aktivita 3	31
5.4.4	Aktivita 4	32
5.4.5	Aktivita 5	32
5.5	Zvyšovanie odbornosti a efektívnosti poskytovaných služieb ženám ohrozeným násilím.	32
5.5.1	Aktivita 1	32
5.5.2	Aktivita 2	33
5.5.3	Aktivita 3	33
5.5.4	Aktivita 4	34
6	VÝCHODISKÁ A NÁVRHY RAP ZA TÍMU NA PREVENCIU A ELIMINÁCIU NÁSILIA PÁCHANÉHO NA ŽENÁCH	34
6.1	Osveta, informovanosť a vzdelávanie.....	34
6.2	Multiinštitucionálna spolupráca, sieťovanie subjektov a inštitúcií.....	35
6.3	Podpora a rozvoj siete subjektov poskytujúcich služby v oblasti násilia páchaného na ženách	36
6.4	Vytvorenie podmienok pre sociálnu integráciu, reintegráciu žien ohrozených násilím a ich začlenenie do spoločnosti.....	36
6.5	Zvyšovanie odbornosti a efektívnosti poskytovaných služieb ženám ohrozeným násilím	37
6.6	V rámci krízového stavu a stavu núdze, navrhujeme	38
7	PRÍLOHY	39
	Príloha č. 1 – odpoveď KR PZ v Žiline k zberu dát a zisťovaní štatistík.....	39
	Príloha č. 2 - popis činností organizácií a príkladov dobrej praxe:	40

1 VYMEDZENIE PROBLEMATIKY A ZÁKLADNÉ VÝCHODISKÁ REGIONÁLNEHO AKČNÉHO PLÁNU

Tento dokument vznikol so zámerom vytvorenia Regionálneho akčného plánu (ďalej len „RAP“) pre prevenciu a elimináciu násillia páchaného na ženách. V roku 2019 Koordinačno-metodické centrum naviazalo na činnosť odborných pracovných skupín na Národný akčný plán pre elimináciu a prevenciu násillia páchaného na ženách v rokoch 2014-2019. Národný akčný plán vychádzal z Národnej stratégie na prevenciu a elimináciu násillia páchaného na ženách. V ňom boli stanovené ciele, úlohy a opatrenia pre prevenciu a elimináciu násillia a bol odporúčaním pre samosprávne kraje, obce a mestá vytvoriť RAP a ich aplikáciu do praxe v rámci prevencie a eliminácie násillia. Na národnej úrovni je problematika v kompetencii rezortov Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny, Ministerstva spravodlivosti, vnútra, školstva, zdravotníctva a iných organizácií a subjektov riešiacich problematiku a prevenciu na regionálnej úrovni. Cieľom RAP je reagovať na situáciu a špecifiká daného kraja. Pri definovaní potrieb služieb žien zažívajúcich násillie a ich detí sme reflektovali a vychádzali zo štandardov Rady Európy, medzinárodných, európskych, národných dokumentov a zo skúseností z praxe v podmienkach Slovenskej republiky a špecifik Žilinského regiónu.

Deklarácia OSN hovorí o odstránení násillia páchaného na ženách a za násillie považuje akúkoľvek formu násillia, podmienené rodovou nerovnosťou, fyzickým, psychickým, sexuálnym, ekonomickým násillím, tiež vyhrážaním sa takýmito činmi i nátlaku alebo akejkoľvek forme upierania slobôd. Násillie na ženách patrí medzi najčastejšie a najrozšírenejšie formy násillia páchaného na ženách. Na ochranu ľudských práv a slobôd existuje viacej medzinárodných, európskych a národných dokumentov zameraných na odstraňovanie, zmiernovanie a prevenciu násillia páchaného na ženách. Na Slovensku je domáce násillie v právnom poriadku zadefinované v zákone o obetiach trestných činov č. 274/2017 Z. z..

Právny poriadok Slovenskej republiky umožňuje domôcť sa ochrany v 3 rovinách, a to:

v trestnoprávnej rovine -trestné právo definuje skutky súvisiace s domácim násillím;

v občianskoprávnej rovine -v civilnom súdnom konaní sa poskytuje ochrana právam a oprávneným záujmom účastníkov. Na Slovensku existuje možnosť nariadiť neodkladné opatrenie a tiež možnosť polície vykázať násilníka z obydliá, ktoré násilníkovi, ak je dôvodne podozrivý z násillia, dočasne zabráni vstupovať do domu alebo bytu (v ktorom býva osoba blízka alebo osoba, ktorá je v jeho starostlivosti alebo vo výchove) a zároveň priblížiť sa k obeti. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30. dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia;

v správnoprávnej rovine -v správnom konaní sa prejednávajú priestupky proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 Zákona 372/1990 o priestupkoch. Spravidla ide o skutky domáceho násillia menej závažného charakteru (vyhrážky, drobné zranenia, urážky), pričom výsledkom je uloženie pokuty. Na zamedzenie opakovaného posudzovania skutkov domáceho násillia ako priestupku, a tým zľahčovania situácie obete, bol od roku 2016 do Trestného zákona doplnený princíp trestnoprávnej zodpovednosti priestupkovej recidívy, teda opakovaný skutok týrania blízkej a zverenej osoby v priebehu jedného roka sa posudzuje ako trestný čin.

Násillie páchané na ženách je najrozšírenejšou formou porušovania ľudských práv žien na svete. Globalizáciou spoločnosti a sveta sa upravuje aj postavenie žien v spoločnosti. Napriek tomu, a snahe ochrániť ženy pred formami násillia, sa stále radí medzi najčastejšie formy. Multikulturalitou spoločnosti sú tiež spôsobené regionálne rozdiely. Stále sa však násillie bagatelizuje a naberá nové formy. Medzi

násillie páchané na ženách nepatrí len fyzické násillie, psychické, ekonomické, sexuálne násillie, izolácia, ekonomické násillie, sociálna izolácia, vydieranie, nátlak, vyhrážanie...., ale stále pribúdajú nové formy násillia ako šikanovanie, kyber šikanovanie, prenasledovanie cez sociálne siete.

Na Slovensku je silnou formou násillia domáce násillie, ekonomické násillie, izolácia a aj sex biznis. Veľmi závažnou formou je domáce násillie, ktoré sa odohráva za zavretými dverami, je skryté a jeho svedkami bývajú deti.

Dôležitým prvkom pri odstránení a eliminácii násillia páchaného na ženách je **prevencia**. V oblasti prevencie násillia páchaného na ženách sa spustilo viacej projektov, aktivít a činnosť množstva subjektov je zameraná na prácu so ženami ohrozenými násillím. V porovnaní s minulosťou je vymožitelnosť práva žien ohrozených násillím lepšia. Napriek tomu sú zdĺhavé procesy, slabá súčinnosť inštitúcií, nízka informovanosť a prax zlyháva. Dôležitým aspektom a krikom organizácií zameraných na danú problematiku je PREVENCIA, poskytovanie ODBORNEJ POMOCI ŽENÁM a OSVETA, týkajúca sa všetkých foriem násillia páchaného na ženách.

Pri tvorbe plánu vychádzala odborná pracovná skupina expertov z nasledujúcich, rešpektujúcich princípov:

- všetci ľudia sa rodia slobodní a sebe rovní, v ich dôstojnosti a právach;
- základné práva a slobody sú neodňateľné, neodcudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné;
- každý má právo na život, slobodu, osobnú bezpečnosť a zachovanie svojej dôstojnosti;
- všetky formy násillia páchaného na ženách a v rodinách sú porušením základných ľudských práv a slobôd a nesmie byť tolerovaná;
- každá osoba, ktorá tvrdí, že zažíva násillie, sa považuje za obeť, kým sa nepreukáže opak, alebo ak nejde o zjavné zneužitie postavenia obete podľa zákona o obetiach č. 274/2017 Z .z., a to bez ohľadu na to, či bol páchatel' trestného činu zistený, trestne stíhaný alebo odsúdený;
- každá osoba zažívajúca násillie potrebuje uznanie a rešpekt, ochranu a podporu, vysoko kvalitné a rozmanité služby, informácie, prístup k spravodlivosti, satisfakciu – potrestanie páchatel'a, náhradu škody/odškodnenie a/al. obnovenie pôvodného stavu;
- pri prevencii a eliminácii násillia na ženách a v rodinách má byť uplatňovaný koordinovaný a integrovaný systém, ktorý vychádza z podpory partnerstva a spolupráce medzi všetkými orgánmi verejnej správy a samosprávy, mimovládnyimi organizáciami, sociálnymi partnermi a ďalšími aktérmi;
- odborná pomoc musí byť účinná, komplexná, holistická a účelná.

2 SITUÁCIA V ŽILINSKOM SAMOSPRÁVNOM KRAJI V KONTEXTEPREVENIE A ELIMINÁCIE NÁSILLIA PÁCHANÉHO NA ŽENÁCH

2.1 Popis situácie v ŽSK, základné úlohy a ciele plánu

Pri tvorbe RAP vychádzal odborný tím expertov zo špecifik Žilinského samosprávneho kraja (ďalej len „ŽSK“). K základným špecifikám kraja patrí zvýšená miera tolerancia násillia, historicky podmienený patriarchát v rodinách, zvýšená miera požívania alkoholu a drog, znížený trh práce a s tým spojené vycestovanie mužov za prácu mimo územia SR a tiež veľký výskyt mnohopočetných rodín. Na druhej strane je tu v rámci niektorých regiónov silná spolupatričnosť a komunita. V rámci Národného projektu

Prevenčia a eliminácia rodovej diskriminácie OP LZ NP 2018/4.1.2/01 bola pre tvorbu RAP vytvorená z odborníkov pracovná skupina expertov, pracujúcich v oblasti boja proti násiliu páchanému na ženách. Akčný plán sa zameriaval na mapovanie situácie v danej oblasti a jeho následne postúpenie ŽSK ako formát na udržateľnosť existujúcich služieb a podporu prevencie v oblasti páchaného na ženách.

Základné úlohy plánu:

- zmapovanie situácie, služieb v kraji,
- vypracovanie swot analýzy,
- vypracovanie akčného plánu,
- návrh aktivít na plán prevencie a eliminácie násillia páchaného na ženách.

Plán je zameraný na prevenciu s cieľom:

- zaviesť prevenciu a informovanosť medzi deti, dievčatá, mladé ženy – zaradenie prevencie na prvom stupni ZŠ;
- ochraňovať ženy pred všetkými formami násillia, vykorisťovania a diskriminácie;
- predchádzať všetkým formám násillia, vykorisťovania a diskriminácie žien;
- prispieť k odstráneniu predsudkov a mýtov ohľadom násillia páchaného na ženách;
- poukázať na nové formy násillia, vykorisťovania a diskriminácie žien a na nové spôsoby páchania niektorých trestných činov;
- podporiť už existujúce a fungujúce služby pomoci obetiam a zabezpečiť finančne, materiálne, odborne, psychologicky, zdravotne odborný personál, ktorý s cieľovou skupinou pracuje;
- podporovať a vytvoriť sieť medzinárodnej spolupráce s cieľom odstrániť násillie na ženách formou stáží, výmenných pobytov odborníkov participujúcich na službe pomoci ženám postihnutým násillím;
- podporovať odbornú spôsobilosť medzi jednotlivými subjektmi, ktoré vstupujú do procesov prevencie násillia a ochrany/pomoci obetiam trestných činov;
- zamerať sa na krízovú intervenciu – stratégie bezpečnosti pred/po násillnom incidente;
- zamerať sa na pomoc pri zosúladení pracovného a rodinného života žien.

2.2 Aktivity a činnosť ŽSK, popis situácie

ŽSK má výhodu odborného zastúpenia verejných a neverných poskytovateľov, ako aj neziskových organizácií poskytujúcich pobytové, ambulantné a terénne služby, poskytujúce základné a špecializované poradenstvo. ŽSK je otvorený pre spoluprácu a podporu aktivít v rámci kraja a tvorby stratégií. Kraj mal do 31.5.2020 spustenú výzvu na prípravu základných strategických dokumentov zameraných na rozvoj kraja, ktorými sú Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja a územná stratégia Žilinského kraja. Spracovanie územnej stratégie je úzko previazané na prípravu nového programového obdobia.

V rámci nového modelu strategického plánovania je cieľom samosprávneho kraja do súvisiacich procesov aktívne zapojiť partnerov z územia ŽSK. Okrem zástupcov miestnej samosprávy je dôležité zapojiť aj socio - ekonomických partnerov z neziskového, podnikateľského či akademického sektora. V

záujme transparentnosti procesu zapojenia socio - ekonomických partnerov vytvára ŽSK priestor na vzájomnú spoluprácu prostredníctvom fóra partnerov. Socio -ekonomickí partneri, ktorí sa zaujímajú o dianie v kraji, sa chcú podieľať na jeho ďalšom smerovaní a aktívne sa zapojiť do tvorby základných strategických dokumentov, mohli svoj záujem o spoluprácu prejavíť vyplnením formuláru dostupného do 31.5.2020 na stránke ŽSK.

Partneri sú otvorení pre zmeny a veľmi podporujú aktivity združení na rozvoj miestnych politík a tém sociálnej oblasti ako aj násiliu páchaného na ženách. Podporujú sieťovanie a medzisektorovú spoluprácu. Vo februári 2019 zriadil ŽSK **Nadáciu pre podporu rodiny a Rodinné centrum pomoci**. Sú to 2 nástroje komplexnej pomoci jednotlivcom a rodinám, ktoré sa v dôsledku živej pohromy, závažného a náhleho ochorenia alebo tragickej udalosti nemôžu realizovať v riadnom sociálnom prostredí. Pomoc rodinám a jednotlivcom môže byť poskytovaná aj pri znížení pracovnej schopnosti žiteľa rodiny. Nadácia svojimi zdrojmi získanými z rozpočtu ŽSK bude za transparentných podmienok darcom podpory pre rodiny a jednotlivcov a bude získavať ďalšie finančné zdroje zo súkromných i verejných zdrojov. Rodinné centrum pomoci je pracoviskom prevencie patologických javov a krízy v rodine, pôsobí ako poradenské centrum a centrum konkrétnej pomoci jednotlivcom a rodinám v regióne. Poskytuje sociálne, psychologické a právne poradenstvo a poskytuje aj finančnú pomoc. Úzko spolupracuje s inými organizáciami v regióne.

Nadácia ŽSK pre podporu rodiny a Rodinné centrum pomoci

- Pre celý Žilinský kraj,
- Sídlo kancelárie: budova Považskej galéria umenia, Ul. Republiky 1, 010 01 Žilina,
- Tel. +421 948 386 342 (Nadácia), +421 948 911 223 (RCP),
- PhDr. Gabriela Podolanová (Nadácia), Mgr. Zuzana Košťalová (RCP),
- Finančná výpomoc, bezplatné právne, sociálne a psychologické poradenstvo,
- <https://www.zilinskazupa.sk/samosprava/nadacia-zsk-centrum-rodinu/>

Kapacity pobytových zariadení pre ženy prežívajúce násilie ŽSK:

- kraj disponuje **120 miestami**:
  - verejní poskytovatelia 42 miest,
  - neverejní poskytovatelia 63 miest,
  - obecné miesta poskytovateľa sociálnej služby 15 miest.

V regióne prebieha viacero projektov na mapovanie služieb s cieľom zlepšovania kvality služieb a prevencie. V regióne už štvrtý rok funguje projekt Nadácie J&T „**Kampaň Family - rodina na prvom mieste**“. Pilot projektu je určený len pre Žilinský kraj.

2.3 Projekty v ŽSK

Kampaň Family – rodina na prvom mieste, Nadácia J&T

Projekt bol vytvorený na doplnenie bezplatných sociálnych služieb pre rodiny v kríze v ŽSK. Nadácia J&T cez 5 organizácií doplnila terénnych sociálnych pracovníkov, psychologov a právnikov cez ambulantné poradenstvo a terénnu sociálnu prácu. Zameranie organizácií je rôzne, ale celoplošne ide o prevenciu a služby rodinám v kríze. Niektoré združenia majú ochranu žien pred násilím ako hlavnú tému svojej činnosti. Spoluprácou, sieťovaním a mapovaním služieb v kraji sa vždy nastavujú opatrenia

a návrhy na zlepšovanie služieb, ďalších preventívnych opatrení a návrhov na systémové zmeny, vyplývajúce z praxe. Služby sú doplnené v prípade potreby aj priamou finančnou pomocou Nadácie J&T na stabilizáciu rodín v ohrození. Finančnú pomoc je možné žiadať pre fyzické osoby vyplnením žiadosti na webovej stránke: www.familykampan.sk. Finančná pomoc prebieha počas celého roka na základe stanovených podmienok a nepodlieha grantom Nadácie J&T. Viac informácií o zameraní a pomoci Nadácie J&T, Dvořákovo nábrežie 10, 811 02 Bratislava nájdete na webovej stránke www.nadaciajt.sk.

V rokoch 2018-2020 boli v kraji realizované 2 významné projekty, ktoré zachytávajú aj tému a oblasť prevencie a eliminácie násillia páchaného na ženách a deťoch:

Nadácia J&T: Vytvorenie medzisektorovej platformy pre zlepšenie miestnych a regionálnych politík pre rodiny, kód projektu: 314011L913.

Projekt nadväzoval na projekt Kampaň Family - rodina na prvom mieste. Jeho cieľom bolo sieťovaním organizácií vytvoriť medzisektorovú funkčnú sieť neziskových organizácií a štátneho sektora. Zlepšiť spoluprácu a vzájomné synergie na zefektívnenie procesu služieb rodinám v kríze. Prizvať do spolupráce zástupcov z rôznych sektorov ako štátna správa, obce, školstvo, zdravotníctvo, súdnictvo. Cieľom bolo zaviesť prevenciu do praxe a dať štruktúru pomoci cez ľudí prvého kontaktu na stabilizáciu rodín a včasného odhalenia násillia. Na základe dopytu sa organizovali vzdelávania pre odborníkov, ako napr. Domáce násillie a Aplikačná prax vo veci výživného. Skúsenosti z praxe získané počas realizácie projektov za uplynulé 3 roky partneri zhrnuli v „Príručke pre terénnych sociálnych pracovníkov, pracovníčky a pomáhajúce profesie“. Jej význam spočíva vo vyplnení priepasti medzi teoretickým vzdelaním a praktickými skúsenosťami. Je obohatená o komentáre odborníkov z oblasti psychológie, práva a ekonómie, doplnená o praktické prílohy z príslušnej legislatívy. Mohla by tak byť dobrou praktickou pomôckou aj v iných regiónoch.

Fórum života, n.o.: Medzigeneračná solidarita a ochrana ľudskej dôstojnosti, kód: NFP314010L189

Projekt bol zameraný na spájanie synergii medzi jednotlivými aktérmi (štátny sektor, samospráva, MNO a cirkví) v oblasti prevencie, poradenstva a konkrétnej pomoci v bežných a krízových situáciách jednotlivcov a rodín. Rastúce napätie a násillie v spoločnosti zaťažuje vo vysokej miere nielen oblasť bezpečnosti a justície, ale aj oblasť zdravotníctva, farmácie, sociálny sektor, a odráža sa v zhoršujúcom sa morálnom profile spoločnosti. Situácia si vyžaduje presnú diagnostiku, komplexný pohľad na stav spoločnosti, schopnosť objektívne zhodnotiť slabé miesta a pri zapojení sektorov a subjektov štátnej, regionálnej i mimovládnej sféry snahu hľadať riešenie. Túto patologickú situáciu rieši štát cez národné programy a ich implementáciu, samospráva – mestá, obce, VÚC cez programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja, subjekty verejnej správy cez poskytovanie služieb vo verejnom záujme, mimovládne neziskové organizácie, ktoré poskytujú všeobecno-prospešné služby v rámci zákona, občianske združenia s nevyčísleným ekonomicko-sociálnym prínosom dobrovoľníckej práce. Organizácia cez zber dát, analýzu, mapovanie situácie vyhodnocuje a dáva návrhy na zmeny a efektívne systémové nastavenie.

Hlavné aktivity projektu:

1. Monitorovanie činnosti subjektov zapojených v službách vo verejnom záujme v oblasti prevencie, poradenstva a konkrétnej pomoci v bežných a krízových situáciách jednotlivcov a rodín na celom území Slovenska.
2. Posilnenie spolupráce medzi MNO a samosprávou pri vytváraní spoločných lokálnych

partnerstiev s cieľom zvýšiť kvalitu verejných politík vrátane zvyšovania povedomia zamestnancov MNO a samospráv v predmetných oblastiach.

3. Vytvorenie informačného portálu (GIS) o kontaktných miestach a pomáhajúcich organizáciách subjektov verejnej správy a neziskového sektora a o prístupe k odborníkom v oblasti prevencie, poradenstva a konkrétnej pomoci v bežných a krízových situáciách jednotlivcov a rodín.

Výhodou ŽSK je prístupnosť a ochota zmien ŽSK, prebiehajúce projekty v kraji, aktivity Koordinátorov ochrany detí pred násilím, zariadené, zo sieťované a spolupracujúce organizácie. Do aktivít sa zapájajú aj preventisti Mestskej polície Žilina a Martin. Výhodou je aj Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce v Ružomberku, ak by sa podarilo ich prizvať k spolupráci. A teda kompletne zmapovaný kraj aj s praktickou príručkou pre pomáhajúce profesie.

3 ZOZNAM ORGANIZÁCIÍ A SUBJEKTOV POSKYTUJÚCICH SLUŽBY PRE ŽENY OHROZENÉ NÁSILÍM

3.1 Prehľad miest pobytových zariadení

Pobytové zariadenia núdzového bývania

Verejný poskytovateľ	CSS Lúč	12
	CSS Anima	14
	CSS Prameň	16
Neverejný poskytovateľ	Centrum Pokoj – Brieždenie	26
	CSS Lúč	12
	Áno pre život, n. o.	15
	Spišská katolícka charita	10
Obecný poskytovateľ	Mesto Martin	15
Verejných OvpP ŽSK: 3		počet miest: 42

3.2 Popis pobytových zariadení verejných, neverejných a obecných poskytovateľov

Centrum sociálnych služieb Lúč - Hlboká cesta 1635/7, 010 01 Žilina

CSS Lúč prešlo rôznymi zmenami a v súčasnosti je sociálnym zariadením denného a celoročného pobytu, v ktorom sa poskytuje starostlivosť hendikepovaným a týraným matkám s deťmi, ktoré vyžadujú neustálu asistenciu pri každodenných povinnostiach, starostlivosti a výchove detí v náročnej životnej situácii.

ZNB: Zariadenie núdzového bývania, DSS, KS

Forma: pobytová, denná , aj celoročná

Dĺžka pobytu: podľa druhu zariadenia

Kapacita: 52 klientov v rámci všetkých zariadení / 12 pre ženy ohrozené násilím

Cieľová skupina:

- matky, otcovia s deťmi v kríze,
- hendikepované a týrané matky s deťmi,
- seniari.

Poskytované služby:

- sociálne a psychologické poradenstvo,
- krízová intervencia.

Kontakty a miesta poskytovania:

- Pracovisko ZA:

Adresa: Hlboká cesta 1635/7, 010 01 Žilina

telefón: 041/ 72 349 93, 041/ 72 434 96

mob. telefón: 0905 571 882

e-mail: dsslucriaditel@vuczilina.sk, dsszakrala@vuczilina.sk

- Pracovisko Žilina - Strážov:

adresa: Gazdova 484/26, 010 01 Žilina - Strážov

telefón: 041 / 5640130

e-mail: dssluc@gmail.com

- Pracovisko Bytča - Hrabové:

adresa: Bytča - Hrabové 204, 014 01

telefón: 041/ 55 335 26, zdravotný úsek: 041 / 55 339 01

e-mail: sucnikova@vuczilina.sk

WEB: www.jkrala.dsszsk.sk

- Poradenské centrum pri ZPS a DSS Dolný Kubín

Forma: ambulantná – osobná , mailová, telefonická

Telefón: 0917/328555

e-mail: porad.centrumorava@gmail.com

Bezplatne poskytuje:

- pomoc a odborné poradenstvo obetiam domáceho násillia, osobám v sociálnej núdzi a osobám, ktoré sa ocitli v zložitej životnej situácii,
- zabezpečenie právnej, psychologickkej, sociálnej, pedagogickej pomoci,

- pomoc pri riešení bývania v krízovej situácii,
- spísanie konkrétnych právnych podaní najmä v oblasti rodinného práva (rozvod, určenie rodičovských práv a povinností, úpravu výživného, zverenie dieťaťa do starostlivosti...),
- pomoc pri spísaní rôznych písomností (žiadosti, odvolania, dohody...),
- sociálnu asistenciu (polícia, súd, lekárske vyšetrenia..),
- preventívne činnosti,
- sprevádzanie študentov počas odbornej praxe a konzultácie pri písaní bakalárskych, diplomových a iných študentských prác,
- pomoc pri riešení exekúcií.

Centrum sociálnych služieb Prameň - Záskalická 907, 026 01 Dolný Kubín

Od roku 2002 organizácia poskytuje pomoc a odborné poradenstvo v Zariadení núdzového bývania a útulku osamelým ženám v núdzi a matkám s deťmi, ktoré sa ocitli v nepriaznivej sociálnej situácii sociálnym vylúčením alebo obmedzením jej schopnosti sa začleniť spoločensky a samostatne riešiť svoje problémy. Zariadenie núdzového bývania a útulok je jednoposchodová budova s veľkou záhradou a oddychovou zónou, nachádzajúca sa v mestskej časti Záskanie.

ZNB: pobytové zariadenie na určitý čas, sociálne, psychologické poradenstvo a krízová intervencia, sprostredkovane právne zastupovanie, pomoc pri uplatňovaní práv a právnom chránených záujmov, terapie, pomoc s sprevádzaním na inštitúcie a vypracovanie podaní, žiadosti, i služby deťom.

Forma: ubytovanie na určitý čas

Dĺžka pobytu: na určitý čas, podľa potreby

Kapacita: 16 klientov

Cieľová skupina:

- matky s deťmi ohrozené násilím, ktoré nemajú zabezpečené ubytovanie, alebo nemôžu doterajšie bývanie užívať

Formy pomoci:

- sociálne poradenstvo,
- pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov,

Centrum sociálnych služieb ANIMA, Palučanská 25, 031 23 Liptovský Mikuláš

Pracuje s viacerými cieľovými skupinami. Jednou z cieľových skupín sú ženy ohrozené násilím a prežívajúcich násilie a ich deti, ale aj ženy ohrozené chudobou a sociálnym vylúčením. CSS ANIMA prevádzkuje Domov sociálnych služieb, Zariadenie pre seniorov a špecializované zariadenie, útulok pre ľudí bez domova, službu včasnej intervencie. Ďalej pod sebou zahŕňa Zariadenie núdzového bývania a Poradenské centrum pre ženy ohrozené násilím a prežívajúce násilie a ich deti, ako akreditované špecializované poradenstvo.

ZNB: Zariadenie núdzového bývania, Poradenské centrum

Forma: ZNB: pobytová na určitý čas; PC: ambulantná

Dĺžka pobytu v zariadení: 3 mesiace a podľa situácie sa predlžuje

Kapacita: 14 klientov

Cieľová skupina:

- fyzická osoba na ktorej je páchané násilie, fyzická osoba ktorá je obeťou obchodovania z ľuďmi, osamelá tehotná žena alebo rodič/rodičia s deťmi, ktorý nemajú zabezpečené ubytovanie alebo nemôžu z vážnych dôvodov obývať bývanie a fyzická osoba, ktorá dovŕšila dôchodkový vek alebo, ktorá je

odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a nemá zabezpečené ubytovanie alebo nemôže z vážnych dôvodov užívať bývanie.

- ženy, matky s deťmi na ktorých je páchané násilie.

Poskytované služby:

ZNB: ubytovanie na určitý čas, sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov (štátne dávky), utvárajú sa podmienky na prípravu stravy, výdaj stravy alebo potravín, vykonávanie nevyhnutnej osobnej hygieny, pranie, žehlenie a údržbu šatstva, záujmovú činnosť.

Poradenské centrum pre ženy ohrozené násilím a prežívajúce násilie:

bezplatné krízové strániace poradenstvo, právne poradenstvo – sprostredkovane, psychologickú pomoc, špecializované poradenstvo, sprievod pri spracovaní žiadosti, podaní a komunikácia s úradmi, sprostredkovanie ubytovania na určitú dobu, prednostne vlastné zariadenie, v prípade nedostatočných kapacít iné zariadenia

Kontakty: palkovocentrum@vuczilina.sk (ZNB),poradenskecentruml@gmail.com(PC)

Mobil: 0905/941 080 (poradenské centrum); 0907/033 875 (nonstop 24 hodín)

Neverejní poskytovatelia NP: 4	počet pobytových miest: 63
--------------------------------	----------------------------

BIEŽDENIE OZ - Hájska 11174/19, 036 01 Martin

Poskytuje dočasný bezpečný domov pre osamelé ženy (ZNB), matky a ich deti, ktoré sa ocitli v krízovej životnej situácii.

ZNB: Zariadenie núdzového bývania

Forma: pobytová, ročná

Dĺžka pobytu v zariadení: maximálne 5 rokov, v prípade núdze sa dá dohovoriť na predĺžení

Kapacita: 26 klientov

Cieľová skupina:

- osamelé matky s deťmi v kríze,
- týrané ženy, matky s deťmi,
- seniari.

Poskytované poradenstvo:

- základné sociálne, psychologické poradenstvo, finančné poradenstvo, finančné poradenstvo,
- krízová intervencia,
- sprevádzanie na inštitúcie.

Kontakty: filova.magdalena@gmail.com; veduca@briezdenie.sk; briezdenie@briezdenie.sk

nonstop linka (24h): 0915/037 770; mobil: 0917/287 129; telefón: 043/04933330

WEB: www.briezdenie.sk

Áno pre život, n.o. - ul. Farská 543/2, 013 13 Rajecké Teplice

Chrániť ľudský život od počatia po prirodzenú smrť, chrániť ľudský život v každej jeho vývinovej fáze, pomôcť zneužívanej žene a jej dieťaťu. Posilňovať úctu voči ženám, voči materstvu, voči rodine, vplývať na zmenu verejnej mienky voči násiliu na ženách. Zasadzovať sa proti osobnej, rodinnej a profesijnej diskriminácii žien, ktorými žena v histórii trpela a stále ešte trpí.

ZNB: Zariadenie núdzového bývania a útulok

Forma: pobytová, celoročná

Dĺžka pobytu v zariadení: individuálne (podľa potrieb klientky)

Kapacita: 25 klientov

Cieľová skupina:

- osamelé tehotné dievčatá a ženy v núdzi a matky s deťmi ohrozené domácim násilím

Poskytované služby:

- poskytovanie sociálnych služieb a sociálneho poradenstva podľa Zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách osobám vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa § 11 ods. 1 písm. a) a d) Zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele,
- služby na podporu zamestnanosti pre zdravotne a sociálne znevýhodnené osoby,
- ochrana ľudských práv a základných slobôd v oblasti domáceho násillia a ochrany života,
- tvorba, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt,
- služby na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti,
- doplnkové vzdelávanie a výchova detí a mládeže.

Kontakty: apz@nexta.sk; apz.poradna@nexta.sk; mobil: 0903/534 894

WEB: www.anoprezivot.sk

Spišská katolícka charita, Biskupstvo Spišské Podhradie, Spišská kapitula , 053 04 Spišské Podhradie

Je neštátna nezisková organizácia, ktorá poskytuje charitatívne, sociálne, zdravotnícke a výchovno-vzdelávacie služby všetkým ľuďom v núdzi bez ohľadu na rasu, národnosť, vierovyznanie a politické zmýšľanie v regiónoch Oravy, Liptova a Spiša, prípadne na území ostatných diecéz Slovenska alebo v zahraničí, prednostne pri humanitárnej pomoci so súhlasom diecézneho biskupa príslušnej diecézy. Samotnú štruktúru v zmysle stanov tvoria oblastné charity začlenené zariadenia a služby a farské charity.

Poskytované služby:

Pobytové sociálne služby - Domy Caritas.

Sociálnu inklúziu a sociálnu pomoc (sociálne služby, prevenciu a sociálne poradenstvo).

Zdravotnícke služby – primárne a sekundárnej zdravotnej starostlivosti, mobilných hospicov a paliatívnej starostlivosti.

Pedagogické služby, výchovno-vzdelávacie služby a aktivity.

Poradenstvo v oblasti práva, psychológie, bioetiky, morálky.

Miernenie a riešenie problémov chudoby – materiálnej a duchovnej – chránené dielne, tvorivé dielne, chránené pracoviská a iné agentúry na podporu a rozvoj zamestnanosti a uchovania pracovných návykov.

Služby solidarity v akútnej núdzi.

Aktivity v oblasti azylovej politiky, ústretovosť pri riešení problémov migrantov a utečencov.

Preventívne programy zamerané na zvýšenia povedomia o negatívnom jave obchodovania s ľuďmi.

DOM CHAITAS sv. Hildegardy z Bingenu – Rabča, Kostolná 850, 029 44 Rabča

ZNB - zariadenie núdzového bývania, kapacita - 20 miest na určitý čas

Cieľová skupina - týrané matky s deťmi, slobodné matky a ženy, na ktorých je páchané násilie, ktoré nemajú zabezpečené bývanie alebo ho nemôžu z vážnych dôvodov užívať

Nocľaháreň, kapacita – 10 miestna noc

Kontakty: mobil: 0914/320 520; e-mail: veronika.tyrolova@caritas.sk

DOM CHARITAS sv. Kláry – Liptovský Mikuláš, Borbisova 385, 031 01 Liptovský Mikuláš

ZNB - zariadenie núdzového bývania – Centrum pre deti a rodinu, Kapacita – 10 miest na určitý čas.

Cieľová skupina – dievčatá a mladé ženy vo veku od 10 do 25 rokov

Nocľaháreň pre ženy a deti, kapacita – 4 miesta na noc

Kontakty: telefón: 044/56 21 932, e-mail: anna.bodorikova@charitas.sk

DOM CHARITAS BOŽEJ PROZRETEL'NOSTI – Liptovský Mikuláš, Borbisova 7, 031 01 Liptovský Mikuláš

Nocľaháreň pre fyzickú osobu v nepriaznivej sociálnej situácii, ktorá nemá zabezpečené ubytovanie alebo nemôže doterajšie bývanie užívať. Kapacita– 20 miest na noc.

Kontakt: 0904/501 418, e-mail: jana.trnovska@charitas.sk

Miesto výkonu odbornej činnosti špecializovanej sociálnej poradne pre ŽSK

Mariánske námestie 1, Sp. Podhradie

Belopotockého 1, Liptovský Mikuláš

3.3 Tabuľka a prehľad poskytovateľov služieb pre ženy ohrozené násilím

Zoznam subjektov a organizácií poskytujúcich služby v oblasti násillia páchaného na ženách

Centrum sociálnych služieb Lúč	Hlboká cesta 1635/7, 010 01 Žilina	041/5640130 0905571 882	www.http://jkrala.dsszs.k.sk/	dssluc@gmail.com
Lúč – DSS a chránené bývanie	Bytča - Hrabové 204, 014 01	041/ 55 335 26 041 / 55 339 01	Http://jkrala.dsszsk.sk/nase-zariadenie.html	sucnikova@vuczilina.sk
Brieždenie	Gymnaziálna 162; 038 43 Kláštor pod Znievom	0915 037 700 0917 287 129 043/4399 330	www.briezdenie.sk	veduca@briezdenie.sk briezdenie@briezdenie.sk
Áno pre život n. o.	ul. Farská 543/2, 01313 Rajecké Teplice	041/5494950	http://anoprezivot.sk/	apz@nexta.sk
Centrum sociálnych služieb Anima	Palúčanská 25; 031 01 Liptovský Mikuláš	044/5533327 0905/941 080	http://www.poradenskecentrumlm.sk/uvod	poradenskecentrumlm@gmail.com

Zariadenie núdzového bývania a útulok - Prameň	Záskalická 907, 026 01 Dolný Kubín	0917/854 002	https://www.dssdk.sk/zariadenie-nudzoveho-byvania-a-utulok.html	znb.dkubin@gmail.com
OZ Náruč – pomoc deťom v kríze	Zádubie 56, 010 03 Žilina	0905/988 800	www.naruc.sk	oz.naruc@naruc.sk
Poradňa pre rodinu v kríze Náruč ZA	Horný Val 24, 010 01 Žilina	041/5643 652, 0918/185 576	www.naruc.sk	poradnazilina@naruc.sk
Poradňa pre rodinu v kríze Náruč CA	Potočná 2836, 022 01 Čadca	0907 840 552	www.naruc.sk	poradnacadca@naruc.sk
OZ žena v tiesni	utajená adresa; Martin; Žilinský kraj	0907/346 374 0911/346 374	www.zenavtiesni.sk	ozzenavtiesni@gmail.com
Dom Charitas sv. Hildegardy z Bingenu ZNB (20) a útulok (10)	ul. Kostolná 850, 029 44 Rabča	0914320520		veronika.tyrolova@charitas.sk
Dom Charitas sv. Kláry – ZNB (10) a útulok (4)	Borbisova 5, 031 01 Liptovský Mikuláš	044/562 19 32 0911/950 696	https://charitas.sk/dom-charitas-sv-klary/	anna.bodorikova@charitas.sk
Dom Charitas Božej prozreteľnosti - útulok (20)	Borbisova 385/7, 031 01 Liptovský Mikuláš	904 501 418		jana.trnovska@charitas.sk
OZ Dom nádeje Martin	Jozefa Krónera 3949/14, 03601 Martin	042/422 13 25, 0940 316 354	www.ozdomnadeje.sk	ozdomnadeje@gmail.com
DOBRÝ PASTIER KLÁŠTOR POD ZNIEVOM, o.z.	Gymnaziálna 162, 03843 Kláštor pod Znievom	043/ 4 13 30 61 0917 926 544	http://ozdobrypastier.eu/	ozdobrypastier@gmail.com
Centrum pomoci Dorka RK	Pod Skalami 218, 034 01 Ružomberok	0948 834 129	www.centrumdorka.sk	ruzomberok@centrumdorka.sk
Modrý anjel - Tím krízovej intervencie n. o.	Veľká okružná 43, 010 01 Žilina	0944/171 272	www.modryanjel.sk	modryanjel@modryanjel.sk
Občianske združenie MISIA MLADÝCH	Farská 86/34, 027 44 Tvrdošín	0903 014 156	https://www.misiamladych.sk/kontakt/	info@misiamladych.sk
Kontaktný bod pre obeť ZA	Janka Kráľka 4, 010 01 Žilina	041/511 74 25	https://prevenciakriminality.sk/p/pomoc-obetiam	veronika.kozarcova@minv.sk pomocobetiam@minv.sk

Nadácia ŽSK a Rodinné centrum pomoci ŽSK	Ul. Republiky 1, 010 01 Žilina	0948911223	www.zilinskazupa.sk	nadaciazsk@gmail.com
Nadácia J&T, Kampaň Family – rodina na prvom mieste	Dvořákovo nábrežie 10 811 02 Bratislava	02 5941 8304 903 650 024	www.nadaciajt.sk www.familykampan.sk	nadaciajt@nadaciajt.sk
Poradňa sv. Bakhity - obchod s ľuďmi SKCH	Belopotockého 1, 031 01 Liptovský Mikuláš	0910 842 777 0902 327 955	www.obchodsludmi.sk	anna.bodorikova@caritas.sk
Bratstvo Sedembolestnej Panny Márie, o.z.	Žitná 4, 010 01 Žilina	0948/178 911	www.bratstvo-sbpm.sk	putnikigor@mail.com
Diecézna charita Žilina – Monika pozrie zametanie	Predmestská 12, 010 01 Žilina	041/723 12 34	http://www.charitaza.sk /	charitaza@gmail.com
Dom charity sv. Gianny - Preverí Monika	Kukučínova 4, 022 01 Čadca	041/432 4088	http://www.charitaza.sk /dom-charity-sv-gianny-cadca/	dchgianna.ca@gmail.com
Harmonia	Hviezdoslavova 56, 010 01 Žilina	041/ 764 52 92- 3 0918 638 159		dd.dss.utulok@stonline.sk

4 SWOT

SILNÉ STRÁNKY

- Dobrá spolupráca už fungujúcich a existujúcich neziskových organizácií a zariadení na pomoc obetiam násillia.
- Dobrá sieť soc. služieb na prvotné zachytenie obetí a nasmerovanie k ďalším krokom.
- Sieť zariadení a organizácií, ktoré vedia sprostredkovať odbornú pomoc, špecializované poradenstvo pre obeť, ako aj pobytové zariadenia núdzového bývania (APŽ, Náruč Čadca, Dom Nádeje, Žena v tiesni, Nadácia ŽSK) –**výnimočné práve v Žilinskom kraji.**
- Nonstop 24-hodinová Linka pomoci APŽ.
- 15 rokov trvajúce stretnutia spolupracujúcich odborníkov ŽK pod vedením OZ Návrat, Žilina, Projekt Family Kampaň pod Nadáciu J&T.
- Zosieťované služby v rámci ŽSK, navzájom si posielajú klientov, funguje medzisektorová informovanosť (praktická príručka pre TSP a pomáhajúce profesie).
- Vzdelávanie odborníkov, prevencia, ochota zamestnancov sa neustále vzdelávať v danej problematike.
- Skúsenosti odborných pracovníkov s danou problematikou.
- Finančne dostupné až bezplatné poradenstvo a sociálne služby.
- Otvorenosť VUC a mesta Žilina.
- Zákon o obetiach a ďalšie právne predpisy, minimálne štandardy Rady Európy.
- Prebiehajúce vzdelávanie štátnej polície.
- Procesy a informácie štátnej polície zamerané na výsluch obzvlášť zraniteľných obetí (odborné Metodiky), možnosti výsluchových miestností ZA kraji.
- Existencia špeciálnych výsluchových

- miestností v kraji.
- Prebiehajúce sieťovanie, mapovanie a propagácia organizácií, ktoré pomáhajú obetiam trestných činov – viacej projektov realizovaných v kraji.
- Na ZS a SS sú výchovní poradcovia.
- Dobrá spolupráca s niektorými odborními UPSVAR.
- Chránené, utajené bývanie v sieti zariadení.

SLABÉ STRÁNKY

- Verejné inštitúcie – nespolupracujú, málo kompetencií, nejednotný prístup, nedostatočne vzdelávanie a pod.
- Nesystematickosť vzdelávania, chýba dostupné a odborné vzdelávanie poradcov a ľudí prvého kontaktu (učiteľov, policajtov, školských psychológov, vychovávateľov atď.).
- Podfinancovanie daných služieb, organizácie majú problém s udržateľnosťou a zachovaním služieb.
- Neexistencia organizácie, ktorá by zastrešovala poradcov.
- Nespolupráca medzi jednotlivými zložkami.
- Nepokryté všetky okresy (problematický sever) – veľká rozloha ŽSK, geograficky nerovnomerne rozložené služby pomoci.
- Chýba „nadstavba“, nájomné soc. bývanie, kam umiestniť klienta, ktorý sa snaží – čo potom (komunitné bývanie; pomoc s deťmi, domácnosťou, alternatívne formy zamestnávania – delené pracovné miesto, chránené dielne, kratšie úväzky a pod.). nedostatok podobných organizácií ako OZ Dom Nádeje, Martin – pracujú s ľuďmi odídenými zo zariadení, hľadajú pre nich financie, prácu, ubytovanie, školy pre deti, doučovanie, voľno časové aktivity.
- Málo právnikov – poradcov; právni poradcovia limitovaní v zastupovaní klientov.
- Napriek legislatívnym zmenám pretrvávajúce problémy pri vypočutí obetí - opakované výpovede, neprítomnosť psychológa, nevhodné miestnosti – strnulosť systému.
- Neucelený prístup v primárnej prevencii, slabá, nulová podpora štátu na prevenciu.
- Neužitočne a nesystematické vypracované vzdelávacie osnovy zamerané na výkon, deti a mládež sú preťaženi s neschopnosťou dobre fungovať vo vzťahoch.
- Nízke finančné ohodnotenie vyškolených ľudí, slabá motivácia, odchod do iných zamestnaní – fluktuácia odborníkov.
- Nedostatok pobytových zariadení pre obeť násilia a začlenenie do spoločnosti mimo zariadení KC a ZnB.
- Práca s násilníkmi, páchatel'mi – museli by prejsť preškolením, vzdelávaním.
- Slabá informovanosť v školstve, interné predpisy.
- Nezájum okolia.
- Slabá informovanosť, malo informácií o možnostiach pomoci & veľa kontaktných miest, chaos, chýba štruktúra.
- Úradnícky prístup zo strany úradov.
- Slabá prepojenosť medzi inštitúciami, nie je dosah organizácií na školy, lekárov.....
- Nedostatok odborníkov.
- Slabá informovanosť polície – nemá zoznamy pomocných organizácií, poradenstva, obojsmerne.
- Soc. pracovníčky sú vyňaté z vyšetrovacieho procesu.
- Veľa trestnoprávných vecí sa preklasifikuje na priestupok.
- Málo využívané špeciálne miestnosti na vypočutie obeť.
- Neinformovanosť čo všetko sa klasifikuje ako psychické násilie.
- Vysoká tolerancia voči násiliu.
- Obete sa odmietajú kontaktovať s odborníkmi psychiatrami, psychológmi, pocit strachu.
- Zložité administratívne procesy, byrokracia.
- Prevládajúce predsudky/mýty ohľadom násilia páchaného na ženách aj v rámci policajného zboru; zvýšené riziko sekundárnej viktimizácie obeť zo strany OČTK.
- Rozdiel medzi praxou a teóriou v postupoch a procesoch.
- Chýbajú etické kódexy pre pracovníkov s obeťami TČ – mlčanlivosť v. ochrana obeť a spoločnosti prostredníctvom podania TO aj proti vôli obeť.
- Slabá informovanosť obcí o možnostiach

zriaďovania soc. podnikov, nechť zriaďovať ich.

PRÍLEŽITOSTI

- Európske projekty zamerané na služby obetiam – sieťovanie, mapovanie, vzdelávanie, analýzy – využiť ich výsledky (distribúovať ich, propagovať ich, aplikovať ich); pozbierať/zistiť, čo už bolo spravené a šíriť to ďalej, či pomôcť pri realizácii.
- Vzdelávanie/osвета/kampane zamerané na chlapcov/mužov - „ako nezneužívať ženy / nepáchať sexuálne trestné činy“.
- Svojpomocné skupiny (obete sexuálnych TČ, obete prenasledovania, obete šikany, kyberšikany, príbuzní obetí a pod.).
- Spolupráca s OČTK, súdmi, zdravotníkmi – multidisciplinárne stretnutia, kazuistiky, supervízia.
- Spolupráca s univerzitami - pomoc a osveta zameraná najmä na prváčky a cudzinky (prípady vykorisťovania cudzinek študentiek zo zahraničia na univerzite v Ružomberku a pod.).
- Zapojiť univerzity v kraji do prevencie, výskumu a pod. (v ZA riešia napr. prevenciu, krízový manažment a vytvárajú mapy kriminality - mestá si to môžu objednať). Zapojiť aj VŠ sv. Alžbety a Ružomberok.
- Združovanie poradcov – vytvoriť združenie/stavovskú organizáciu zastrešujúcu poradcov poskytujúcich pomoc ženským obetiam TČ; potreba poradcov sieťovať a podporovať - vo forme stretnutí, supervízií, vzdelávania a pod.
- Vypracovanie brožúry – postup krokov pred a po incidente (krízová intervencia „na papieri“ jednotlivu pre každý TČ, ktorý je najviac páchaný na ženách; modus operandi zameraný na ženské obete) + kde hľadať pomoc .
- Vypracovanie metodického usmernenia na prácu s obeťami pre osoby, ktoré prichádzajú do kontaktu s obeťami – zdravotníci, úradníci (štátna polícia také niečo už má – inšpirovať sa; na vzdelávaníach osôb prvého kontaktu som sa s touto požiadavkou/potrebou stretala

veľmi často – chceli, aby som im spísala 10-20 bodov, ako majú postupovať pri obetiach jednotlivých TČ)

- „Íst“ mimo žilinský okres
- „Nadstavbová“ pomoc – s bývaním, starostlivosťou o deti, zamestnaním, rekvalifikáciou.
- Podpora alternatívnych foriem zamestnávania – sociálne podniky, delené pracovné miesta, skrátene úväzky, škôlka v rámci zamestnania a pod.
- Zamerať sa aj na nové/d’alšie i/ trestné činy, ii./ modus operandi a iii/ páchatel’ov - preskúmať, odborne podchytiť a následne vzdelávať a informovať o a) nových/d’alších formách/príležitostiach vykorisťovania žien – surrogácia; darcovstvo vajčiek; regulácia plodnosti prostredníctvom nebezpečných/experimentálnych prostriedkov; iné formy medicínskeho násillia; ekonomické násillie; kyberšikana a pod.; b) nových/d’alších spôsoboch spáchania toho, ktorého TČ – napr. nebezpečné prenasledovanie prostredníctvom internetu; c) nových/d’alších páchatel’och – nezamerať sa len na mužov a/al. partnerov žien, ale aj napríklad na ich deti, zamestnávateľov, kolegov, kamarátky, iné ženy (napr. podvedené manželky), follower-ov a pod.
- Poučenie z pandémie (pre d’alšie/iné prípady vis maior) – ako zabezpečiť služby/pomoc/ochranu v takýchto situáciách (obete zostali „uväznené“ so svojimi páchatel’mi; mnohí prišli o zamestnanie – keďže prevažne pracujú ako pomocné sily a na dohody a pod.).
- Vzdelávanie - policajti, učitelia a všetky pomáhajúce profesie.
- Psycho-sociálny tréning pre dievčatá ako byť sama sebou, rozvoj sebaúcty a zdravého sebavedomia v trvaní minimálne 1 rok.
- Návrat k Peer Programom podľa Ernsta Servaisa na ZŠ a SŠ.
- Používať dobre fungujúce preventívne programy Mama a ja, Psycho Trigger podľa vekovej kategórie.
- Sociálny program vo veľkých podnikoch (napr. automobilky), ktorý by

umožňovalskrátené pracovné úväzky, delené pracovné úväzky (2 ženy na 1 prac. mieste) a mal by k dispozícii predškolské zariadenia priamo u zamestnávateľa, keď je istý počet žien s malými deťmi.

- Sociálne, mestské byty pre obeť násilia, jeden z možných modelov OZ Dom Nádeje – zmluvy s Realitnými kancelármi.
- Aplikácia na VÚC, zoznam matiek (obetí násilia), ktoré by sa chceli starať o st. ľudí, kým deti budú v škole a ženy nebudú môcť pracovať na plný prac. úväzok alebo pomoc v domácnosti samoživiteľov.
- Vypracovanie RAP pre ŽSK.
- Spolupráca s dobrovoľníkmi Odl'ahčovateľmi, napr. pomoc s doučovaním detí, pozitívne trávenie voľného času, keď sa obeť násilia opäť začleňuje do života.

Vzhľadom na mimoriadnu situáciu súvisiacu s koronavírusom COVID 19:

- Dať do pozornosti výsledky RAP ŽSK Ministrovi školstva (p. Gröhlingovi) s návrhom o zúženie učebných osnov so zameraním viac na sociálnu psychológiu.
- On-line vzdelávanie.
- Terénna práca v prípade akejkoľvek epidémie nemožná, obeť tu stále sú a terénny sociálny pracovníci sú ľuďmi prvého kontaktu.
- Podmienky prijímania nových klientov aj počas epidémie.
- Vypracovať manuál, ako pracovať v prípade akejkoľvek krízy (povodeň, choroby, epidémie...).
- Strava z jedálne pre pracujúce matky, využívať hmotné rezervy, balíky.
- Svojpomocné skupiny žien ohrozených násilím.
- Zvýšiť preventívne opatrenia na trestnoprávnu zodpovednosť.
- Prípadové konferencie.
- Dlhodobé služby na sprevádzanie obeti celým procesom až po uzdravenie.
- Prepojiť a sieťovať služby v danej problematike, rozšíriť na školy, políciu, zdravotníctvo.

- Prevencia = vzdelávanie od MŠ, ZŠ v téme, napojiť na povinnosť školských osnov a osnov odborných stredných škôl.
- Viac generačné domy dôchodcov a spojenie s matkami a deťmi.
- Denné zariadenia pre maloleté deti pracujúcich matiek zachytených v sieti soc. služieb (deti sú samé doma).
- Projekty- prepojiť a neduplovať služby, zameranie. Zjednotiť, zefektívniť. Jedna linka, jeden kontaktný bod.
- Dobrá spolupráca a prepojenie s koordinátormi ochrany detí pred násilím.
- Zvyšovať informovanosť, kampane.
- Nastaviť jednotný systém pre mapovanie dát a štatistiky, doplniť novodobé násilie.
- Využiť on-line systém na prevenciu a informovanosť.
- Nastaviť krízový systém pre ženy ohrozené násilím, ako kód (funguje tak v štátoch EÚ) v lekárňach, potravinách.

OHROZENIA

- Závislosť ženy na partnerovi (financie, bytová otázka).
- Nedôvera žien voči štátnym inštitúciám, polícii.
- Veľa kontaktných bodov, keď sa dovoľá na tretie číslo už nezavolá, nevyhľadá pomoc.
- Nedostatočná citlivosť a odbornosť pracovníkov na polícii, UPSVaR-och, súdoch.
- Nedostatočná kapacita ubytovacích zariadení pre obeť.
- Nové formy násilia kyberšikany, sociálne siete!
- Zneužívanie rodičov vlastnými deťmi.
- Novodobé trestné činy.
- Vykorišťovanie, sex. Zneužívanie cudziničiek, študentiek, sex biznis.
- Medicínske násilie.
- Opakujúca sa karanténa v dôsledku epidémie a z toho vznikajúce a stúpajúce napätie, hrozba psychického oslabenia populácie.
- Prehľbujúca sa hospodárska a ekonomická kríza.
- Prehľbovanie socio-ekonomických rozdielov medzi jednotlivými vrstvami obyvateľstva.

- Nulová tolerancia páchania násillia nemožná.
- Regióny Kysuce a Orava so silnou rodovou /ne/rovnosťou, t.j. rodová rovnosť je mýtus, predsudky.
- On-line vzdelávanie na ZŠ, SŠ, kedy stratíme osobný kontakt s rodinami ako terénni pracovníci.
- Nedostatočné údaje, štatistiky.
- Množstvo projektov sú však krátkodobé, neudržateľné.
- Slabá finančná stabilita a podpora služieb.
- Sociálne siete a ich zlá propagácia, dali by sa využiť aj v prospech zvyšovania povedomia a témy, v tom prípade príležitosť.
- Nové druhy násillia a trestných činov – vznikajú nové formy, ktoré ani v trestnom zákonníku nie sú pomenované.
- Ľahká dostupnosť násillia a na sociálnych sieťach, vo filmoch, PC hrách., stráca sa empatia a schopnosť socializácie, pozitívnych vzťahov a v tom vyrastajú deti.
- Finančná nestabilita a podpora obeť pri odchode od tyrana, neschopnosť postarať sa o dieťa, strach z odobratia.
- Nedostatočná spolupráca obcí a iných inštitúcií ako lekári, školy, súdy.
- Zneužívateľnosť sociálnych dávok, tabuľkovosť a neflexibilita systému, žena ohrozená násillím sa nezmesť do tabuliek a nemá šancu získať podporu štátu, dať nejakú variabilitu, členovia rómskych komunít sú celoživotní prijímatelia soc. služieb.
- Rýchle vyhorenie poradcov (nedostatok financií, boj o prežitie organizácii, psychicky namáhavá práca, nedostatočná podpora a vzdelávanie a pod.) - slabá motivácia, rehabilitácia a psychohygiena pracovníkov pracujúcich v tejto oblasti.
- Neochota/uzatvorenosť/zaneprázdnenosť zo strany OČTK, polície, zdravotníkov a univerzít.
- Ťažké zabezpečenie anonymity v prípade svojpomocných skupín – kraj je malý.
- Vyššia tolerancia ľudí k násilliu, alkoholizmus, pretrvávajúce mýty a predsudky.
- Nesystémové riešenia , nenadväzovanie projektov.
- Slabá spolupráca obcí.
- Nedostatok odborných a metodických postupov.

5 AKTIVITY A CIELE RAP-U

5.1 Osveta, informovanosť a vzdelávanie

Zabezpečenie osvety, informovanosti a vzdelávania laickej i odbornej verejnosti v oblasti násilia páchaného na ženách je jedným z nástrojov. Cieľom je zabezpečiť procesy a posilňovať objektívnu informovanosť zameranú na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách. Zvyšovať povedomie o problematike a nových formách násilia páchaného na ženách. Upraviť pozornosť a zašpecifikovať nové formy násilia a domáceho násilia s cieľom na nastavenie systému prevencie.

5.1.1 Aktivita 1

Zabezpečenie propagačných materiálov, informačných letákov

Realizácia	pozbiarať/zistiť, čo bolo za posledné roky v kraji vydané na tému násilia páchaného na ženách a zabezpečiť dotlač, propagáciu a/al. distribúciu daných materiálov
Zodpovedný	členovia skupiny RAP, organizácie venujúce sa téme
Termín	2020-2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií, IVPR
Výstup, spôsob hodnotenia	počet propagačných materiálov, informačných letákov

5.1.2 Aktivita 2

Zabezpečenie informovanosti a vzdelávania odbornej verejnosti v oblasti násilia páchaného na ženách

Realizácia	zorganizovať konferenciu ohľadom nových foriem vykorisťovania žien
Zodpovedný	IVPR - KMC
Termín	2020-2022
Zdroje financovania	IVPR - KMC
Výstup, spôsob hodnotenia	výstup z konferencie

5.1.3 Aktivita 3

Primárna prevencia, poskytované špecializované poradenstvo , prostredníctvom webových stránok a on-line poradní

Realizácia	cez dostupné sociálne siete FB, webové stránky, on-line poradne
Zodpovedný	organizácie ŽSK
Termín	2020-2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Výstup, spôsob hodnotenia	štatistiky a čísla poradenských hodín, počty klientov, článkov o aktivitách na webe a sociálnych sieťach

5.1.4 Aktivita 4

Systematické vzdelávanie odborných pracovníkov zainteresovaných inštitúcií

Realizácia	vzdelávacie aktivity a výcviky pracovníkov inštitúcií na zvyšovanie vzdelávania, scitlivovania v téme
Zodpovedný	členovia RAP a organizácie pracujúce s témou v ŽSK, IVPR-KMC
Termín	2020-2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Výstup, spôsob hodnotenia	počet aktivít a účastníkov

5.1.5 Aktivita 5

Sprístupňovanie a zdieľanie odborných materiálov v oblasti násilia páchaného na ženách

Realizácia	zdieľanie tém, metodík, odborných textov, reportov, analýz
Zodpovedný	členovia RAP
Termín	2020-2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Výstup, spôsob hodnotenia	počet zdieľaných a sprístupnených odborných materiálov

5.2 Multiinštitucionálna spolupráca, sieťovanie subjektov a inštitúcií

V ŽSK je už niekoľko rokov aktívna spolupráca na multiinštitucionálnej úrovni s cieľom vzájomnej výmeny informácií v danej oblasti. Žena ohrozená násilím potrebuje sieť pomoci aby bola efektívna. Snahou vytvorenej platformy je hľadať medzery a navrhovať riešenia pre zvýšenie

efektivity a systematickosti. Napriek medzisektorovej spolupráci je stále snahou spolupracovať a zlepšovať spoluprácu s ďalšími subjektmi ako obcami, školami, lekármi, súdmi.

5.2.1 Aktivita 1

Poskytovanie sociálneho, právneho a psychologického poradenstva a krízovej intervencie ženám ohrozeným násilím

Realizácia	poskytovanie špecializovaného a krízového poradenstva
Zodpovedný	organizácie a združenia v ŽSK pracujúce s témou
Termín	2020-2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Výstup, spôsob hodnotenia	štatistiky a počty výkonov, počty klientov

5.2.2 Aktivita 2

Vzájomné zdieľanie informácií, odborných materiálov a aktivít

Realizácia	zdieľané aktivity, akcie, materiály a informácie
Zodpovedný	členovia RAP
Termín	2020-2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Výstup, spôsob hodnotenia	počet zdieľaných materiálov

5.2.3 Aktivita 3

Medzisektorové pracovné stretnutia odborníkov, organizácií a subjektov verejnej a neverejnej správy s cieľom zefektívnenia spolupráce, hľadania nedostatkov a riešení

Realizácia	pracovné stretnutia
Zodpovedný	organizácie a subjekty ŽSK
Termín	2020-2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Výstup, spôsob hodnotenia	počet stretnutí

5.2.4 Aktivita 4

Vypracovanie metodík, kazuistík usmernení, odborných materiálov a postupov práce so ženami a ich deťmi zažívajúcich násilie ako aj materiály k novým formám násilia

Realizácia	vypracovanie odborných materiálov
Zodpovedný	organizácie a subjekty ŽSK
Termín	2020-2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Výstup, spôsob hodnotenia	počet odborných, zdieľaných materiálov

5.2.5 Aktivita 5

Vytvorenie trojúrovňového informačného portálu (GIS) o kontaktných miestach a pomáhajúcich organizáciách subjektov verejnej správy a neziskového sektora a o prístupe k odborníkom v oblasti prevencie, poradenstva konkrétnej pomoci v bežných a krízových situáciách jednotlivcov a rodín

Realizácia	informačný portál
Zodpovedný	Fórum života, n. o.
Termín	2020-2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Výstup, spôsob hodnotenia	spustenie a prevádzka portálu

5.3 Podpora a rozvoj siete subjektov poskytujúcich služby v oblasti násilia páchaného na ženách

Cieľom tejto oblasti v ŽSK je zefektívniť a udržať komplexné služby. Doplniť o nové chýbajúce služby a navrhovať riešenia zjednotenia a pokrytia celého ŽSK. Služby v Žilinskom kraji sú pestré a rozmanité. Cieľom zamerania by malo byť služby a projekty neduplovať, ale ich vzájomne napájať a skvalitňovať.

5.3.1 Aktivita 1

Podpora partnerstva multiinštitucionálnej spolupráce pre ŽSK skladajúceho sa z odborníčov pôsobiacich v oblasti násilia páchaného a ženách

Realizácia	
Zodpovedný	IVPR - KMC
Termín	2020-2022

Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Výstup, spôsob hodnotenia	počet zapojených odborníkov, počet stretnutí PMIS

5.3.2 Aktivita 2

Prevádzkovanie krízového telefonického poradenstva – nonstop linky (24/7/365)

Realizácia	poskytovaní telefonického poradenstva
Zodpovedný	APŽ, CSS Anima a organizácie poskytujúce túto službu
Termín	2020-2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Výstup, spôsob hodnotenia	počet poskytnutých intervencií

5.3.3 Aktivita 3

Poskytovanie poradenstva ambulantnou alebo terénnou formou služieb: krízovej intervencie, sociálneho, psychologického alebo právneho poradenstva ženám ohrozeným násilím

Realizácia	poskytovaním základného a špecializovaného poradenstva
Zodpovedný	organizácie ŽSK
Termín	2020-2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Výstup, spôsob hodnotenia	počet klientov, ktorým bolo poskytnuté intervencie

5.3.4 Aktivita 4

Poskytovanie krízovej intervencie spojenej s ubytovaním, vrátane možnosti utajeného ubytovania

Realizácia	poskytovaním základného a špecializovaného poradenstva
Zodpovedný	ŽSK ZNB a útulky
Termín	2020-2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Výstup, spôsob hodnotenia	počet umiestnených klientov

5.3.5 Aktivita 5

Zabezpečenie propagácie organizácií a ich odborných činnosti cez organizáciu podujatí, web, chatu, FB a iné sociálne siete

Realizácia	cez propagačné materiály, články k činnosti, letáky a zdieľanie odborných tém na sociálnych sieťach
Zodpovedný	organizácie ŽSK
Termín	2020-2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Výstup, spôsob hodnotenia	štatistiky a prehľady úkonov

5.3.6 Aktivita 6

Pravidelné pracovné stretnutia organizácií a subjektov pracujúcich s témou žien ohrozených násilím

Realizácia	cez odborné pracovné stretnutia
Zodpovedný	organizácie ŽSK
Termín	2020-2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Výstup, spôsob hodnotenia	štatistiky a prehľady stretnutí

5.4 Vytvorenie podmienok pre sociálnu integráciu, reintegráciu žien ohrozených násilím a ich začlenenie do spoločnosti.

Nastavenie a systémovej pomoci ženám je nevyhnutnou podmienkou pre ich integráciu do spoločnosti. Je potreba vytvárať podmienky pre ich dlhodobé sprevádzanie, odľahčenie a osamostatnenie počas celého procesu. Neustále ich vzdelávať, učiť ich seberealizácii. Potreba je vytvoriť sociálne, obecné, mestské byty pre ich dlhodobé umiestnenie. Počas tohto obdobia je nutné na ženy dohliadať a s nimi intenzívne pracovať. Zlepšiť podmienky pre ich realizáciu: miesta v MŠ, školách, 1/2 úväzky....

5.4.1 Aktivita 1

Zabezpečenie dostatočných kapacít na dlhodobé ubytovanie žien a ich detí prežívajúcich násilie počas celého procesu ich začlenenia

Realizácia	zvýšením kapacít ubytovania a sociálnych bytov
Zodpovedný	verejní, neverejní, obecní poskytovatelia ŽSK, mestá ŽSK
Termín	2020-2022
Zdroje financovania	rozpočty ŽSK, miest, obcí a mestských častí
Výstup, spôsob hodnotenia	štatistiky pobytových kapacít na dlhodobé ubytovanie

5.4.2 Aktivita 2

Poskytovanie špecializovaného právneho poradenstva a zastupovanie žien pri uplatňovaní ich práv

Realizácia	cez právne poradenstvo v ŽSK
Zodpovedný	organizácie poskytujúce alebo sprostredkujúce bezplatné právne poradenstvo a zastupovanie žien v podaní návrhov
Termín	2020-2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Výstup, spôsob hodnotenia	štatistiky a evidencia odborných úkonov právneho poradenstva

5.4.3 Aktivita 3

Proces sprevádzania a odľahčenia žien ohrozených násilím počas celého procesu inklúzie do spoločnosti a zvyšovaniu ich sociálnych kompetencií

Realizácia	poskytovaním poradenstva, sprevádzania, učením rodičovských zručností, finančnej gramotnosti, samostatnosti, stráženia detí počas začlenenia do pracovného procesu
Zodpovedný	organizácie ŽSK zabezpečujúce kompletne služby popri ubytovaní
Termín	2020-2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Výstup, spôsob hodnotenia	štatistiky a evidencia intervencií, školení, vzdelávania, organizovaných aktivít.

5.4.4 Aktivita 4

Informovanosť a osвета na témy násilia páchaného na ženách

Realizácia	formou poradenstva, letákov, webových stránok, sociálnych sietí
Zodpovedný	členovia RAP, organizácie ŽSK
Termín	2020-2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Výstup, spôsob hodnotenia	počet zrealizovaných poradenstiev, letákov, brožúr, informačných článkov

5.4.5 Aktivita 5

Finančná podpora na stabilizáciu a začlenenie žien ohrozených násilím a ich deti a bezplatné služby pre ženy ohrozené násilím

Realizácia	stabilizácia a udržateľnosť bezplatných sociálnych služieb, granty a výzvy nadácií, ako aj konkrétna finančná pomoc
Zodpovedný	ŽSK, organizácie a Nadácie ŽSK, Kampaň Family
Termín	2020-2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Výstup, spôsob hodnotenia	počty a štatistiky finančnej pomoci a poradenstva

5.5 Zvyšovanie odbornosti a efektívnosti poskytovaných služieb ženám ohrozeným násilím.

Systémové vzdelávanie pracovníkov pomáhajúcich profesií a odborníkov prvého kontaktu. Zaviesť prevenciu prioritne do MŠ a ZŠ, aby sme vychovali mládež v hodnotách nerešpektujúcich násilie páchané na ženách a deťoch. Prehlbovať odbornosť pomáhajúcich profesií, ľudí prvého kontaktu a odborníkov pre prácu s touto cieľovou skupinou. Ale aj zaviesť do školského systému pracovné materiály a témy na zvyšovanie povedomia o téme úmerne veku. Prevencia sa musí robiť od ranného detstva. Na SŠ a VŠ je možné len nadviazať na prevenciu skoršiu. Tiež dôležitým aspektom je doplniť študijné materiály o tému násilia páchaného na ženách všeobecne ale aj na špeciálnych odboroch doplniť ako súčasť vyučovacieho procesu.

5.5.1 Aktivita 1

Systematické vzdelávanie pracovníkov pomáhajúcich profesií a odborníkov prvého kontaktu

Realizácia	semináre, workshopy, odborné materiály, vzdelávania, špecializované tréningy
Zodpovedný	IVPR - KMC
Termín	2020-2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Výstup, spôsob hodnotenia	počet aktivít, počet účastníkov/účastníčok

5.5.2 Aktivita 2

Tvorba odborných metodík a publikácií na zvyšovanie praktickej odbornosti pomáhajúcich profesií a odborníkov

Realizácia	publikácie, metodiky, brožúry a letáky, riešenie odborných tém a článkov
Zodpovedný	členovia RAP, organizácie pracujúce s cieľovou skupinou a Kampaň Family
Termín	2020-2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Výstup, spôsob hodnotenia	počet vytvorených odborných materiálov

5.5.3 Aktivita 3

Vytvorenie jedného kontaktného miesta Centrum podpory rodiny ŽSK a Nadácie ŽSK

Realizácia	poskytovanie poradenstva sociálneho, psychologického a právneho. Spolupráca a koordinácia služieb na iné odborné subjekty ŽSK. Finančná pomoc
Zodpovedný	ŽSK, Centrum podpory pre rodinu a Nadácia ŽSK
Termín	2020-2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Výstup, spôsob hodnotenia	poskytované poradenstvo a výzvy na finančnú pomoc ženám ohrozeným násilím

5.5.4 Aktivita 4

Vytvorenie efektívneho a funkčného systému zberu administratívnych dát o ženách zažívajúcich násilie pre evidenciu štatistík a nastavenia prevencie

Realizácia	návrh dotazníka a údajov pre jednotný zber dát
Zodpovedný	členovia RAP
Termín	2020-2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Výstup, spôsob hodnotenia	vytvorený dotazník

6 VÝCHODISKÁ A NÁVRHY RAP ZA TÍMU NA PREVENCIU A ELIMINÁCIU NÁSILIA PÁCHANÉHO NA ŽENÁCH

Pracovný tím RAP ZA sa dlhodobo zapája do medzisektorovej spolupráce v ŽSK. Spolupráca so ŽSK je otvorená zmenám a návrhom a ich cieľom je vytvárať stratégie na zlepšovanie služieb v ŽSK. Zapájajú sa aktívne do projektov realizovaných v ŽSK nadáciami, občianskymi združeniami a neziskovými organizáciami. Dôležitou súčasťou aktivít ŽSK bolo vytvorenie jedného kontaktného miesta, poradenského centra „Centrum podpory rodiny ŽSK“ a „Nadáciu ŽSK“.

Centrum podpory rodiny (ďalej len „CPR“) je jedným z projektov ŽSK pri naplňaní Stratégie Žilinského kraja 22+. Jedným z cieľov vedenia ŽSK je poskytovať kvalitné a efektívne služby obyvateľom kraja a vytvárať vhodný systém nástrojov pre sociálny rozvoj. Cieľom projektu CPR je vytvorenie kontaktného miesta v oblasti prevencie, na prevencii sociálnej patológie, poradenstva a konkrétnej pomoci v bežných a krízových situáciách ľudí. Konkrétnym zacielením projektu je pomoc, dostupnosť informácií a sektorová spolupráca pri posilňovaní medzigeneračných vzťahov, eliminácii chudoby a sociálneho vylúčenia rodín, pomoci obetiam a svedkom trestných činov a ich blízkym, ako aj pomoci v najťažších situáciách, keď sa človek a jeho blízki stanú obeťami násilia, trestných činov, dopravných nehôd, živelných alebo priemyselných katastrof, či teroristických útokov. Sektorová spolupráca spočíva v prepojení sociálnych služieb, zdravotnej starostlivosti, práce s mládežou, s dobrovoľníkmi, s kultúrnymi a vzdelávacími programami, ktoré poskytuje nielen ŽSK, organizácie v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti, ale aj mimovládne neziskové organizácie a podnikateľské subjekty v kraji.

Preto tím RAP ZA na základe svojich skúseností a mapovania situácie dáva návrhy na činnosti zacielených na dlhodobú prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách v 5 oblastiach:

6.1 Osveta, informovanosť a vzdelávanie

Podpora osvetu, informovanosti, programov a aktivít na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách. Zvyšovať povedomie laickej aj odbornej verejnosti o domácom násilí a

novodobých formách násilia. Nastaviť kontinuálny systém vzdelávania od MŠ, ZŠ, cez SŠ a až po VŠ.

Zabezpečenie informovanosti a vzdelávania odbornej i laickej verejnosti v oblasti násilia páchaného na ženách:

- Pozbierať/zistiť, čo bolo za posledné roky v kraji vydané na tému násilia páchaného na ženách a zabezpečiť dotlač, propagáciu a/al. distribúciu daných materiálov. Čerpať z toho čo je a doplniť.
- Vytvoriť sadu krátkych a veľmi jednoduchých (až grafických) brožúr pre ženy týkajúcu sa stratégie bezpečnosti pred a po spáchaní toho, ktorého trestného činu s uvedením všetkých dostupných kontaktov na pomáhajúce subjekty.

Dôležité je podchytiť aj nové formy násilia a vykorisťovania alebo upozorniť na nové/d'alšie spôsoby páchania toho, ktorého trestného činu. Napr. pri nebezpečnom prenasledovaní spomenúť aj prenasledovanie cez soc. siete a pod. V súvislosti s novými formami vykorisťovania spomenúť surogáciu, neoprávnené odobratie vajíčok a pod. Každá brožúra by bola venovaná len jednému trestnému činu a vždy by bola vypracovaná odborníkom, ktorý sa tomu venuje. Prípadne by tam boli informácie od viacerých odborníkov (v závislosti od TČ) - psychológ, právnik, soc. pracovník, lekár, policajt, prokurátor, sudca, ministerstvo zahraničných vecí a pod. Príklad: znásilnenie - vysvetliť, kedy ide o znásilnenie, aké d'alšie formy sexuálneho vykorisťovania poznáme; upozorniť aj na „prehliadanejšie/tolerovanejšie“ formy; spísať zásady, ako tomu predísť; a poskytnúť návod, ako postupovať po tom, ako sa to stane. Na konci uviesť všetky dostupné kontakty - vrátane svojpomocných skupín, anonymných liniek/chatov a pod.

Zabezpečenie informovanosti a vzdelávania odbornej i laickej verejnosti v oblasti násilia páchaného na ženách:

- Zorganizovať konferenciu a iné semináre, materiály ohľadom nových foriem násilia.

Zabezpečenie systematického a kontinuálneho vzdelávania, zameraného na prevenciu v oblasti násilia páchaného na ženách:

- Zamerať špeciálne vzdelávanie/kampane ohľadom sexuálneho násilia na mužov/chlapcov (<https://www.sidomexentertainment.com/latest-naija-celebrity-news/metro/no-to-rape-campaign-by-corpers-see-photos/>).
- Preventívne vzdelávanie na tému násilia od MŠ a začleniť povinne do študijných materiálov.
- Zamerať vzdelávanie/kampane na prváčky a cudzinky na univerzitách (sex biznis, novodobé formy násilia).
- Zapojiť univerzity do osvety, prevencie, ako aj pomoci obetiam a subjektom pomáhajúcim obetiam – pomoc študenta študentovi, dobrovoľníci, mapy kriminality.
- Doplniť osnovy materiálov odborných SŠ a VŠ o tému a jej dopady.

6.2 Multiinštitucionálna spolupráca, sieťovanie subjektov a inštitúcií

- Organizovať pracovné stretnutia s medzisektorovým dopadom.
- Vzdelávanie a workshopy k témam a aktivitám ŽSK.

- Zjednotiť a zefektívniť projekty, procesy, zabrániť duplicitu.
- Podporovať systémovú spoluprácu orgánov miestnej štátnej správy, samosprávy, verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb a iných subjektov pri vykonávaní opatrení sociálno-právnej ochrany a sociálnej prevencie.
- Zlepšovať spoluprácu s obcami, vytvorenie systému dobrovoľníctva.
- Vytvoriť spoluprácu so sociálnymi podnikmi pre tvorbu pracovných miest.
- Zabezpečiť finančnú udržateľnosť služieb a vyčleniť časť na prevenciu.

6.3 Podpora a rozvoj siete subjektov poskytujúcich služby v oblasti násillia páchaného na ženách

- Vytvoriť organizáciu zastrešujúcu poradcov v oblasti násillia páchaného na ženách, ktorá bude vytvárať štandardy/metodiky poradenskej činnosti, uskutočňovať výskum, zabezpečovať vzdelávanie poradcov a pod. Organizácia bude hájiť záujmy poradcov navonok a vytvárať prepojenie medzi nimi a ostatnými subjektmi (OČTK, súdy, zdravotníci pod.).
- Sprístupniť a zdieľať odborné materiály (reportu, analýzy, štúdie) v oblasti násillia páchaného na ženách pre poradcov.
- Podporiť vznik nových služieb pre obeť.
- Svojpomocné skupiny.
- Pomoc/privolanie psychológa k pacientovi na pohotovosti (privoláva lekár, ktorý ma podozrenie, že pacient sa stal obeťou násillia; daný psychológ by mal kanceláriu v blízkosti urgentu; dôležité je, aby páchatel' sprevádzajúci obeť mal za to, že ide len o ďalšieho zdravotníka; psychológ informuje pacienta o jeho právach a možnostiach).
- Tútoring a ambulantné poradenstvo na univerzitách/internátoch – najmä pre cudzinky a prváčky.
- Podpora ambulantnej a terénnej sociálnej práce, ktorá je z pohľadu štátu najefektívnejšia.

6.4 Vytvorenie podmienok pre sociálnu integráciu, reintegráciu žien ohrozených násillím a ich začlenenie do spoločnosti.

Za účelom podpory zosúladenia rodinného a pracovného života žien navrhujeme:

- Uložiť zriaďovateľom škôl a materských škôl povinnosť prijať dieťa do MŠ/školy, a to aj v prípade, že nespĺňa podmienku trvalého pobytu v obvode škôlky/školy, ak je jeho rodič, ktorý ho má v osobnej starostlivosti, z dôvodu násillia umiestnený v zariadení núdzového bývania.
- Uložiť zamestnávateľom povinnosť založiť „firemnú škôlku“ (materskú školu nachádzajúcu sa v bezprostrednej blízkosti pracoviska), ak o to požiadajú určitý počet zamestnancov, ktorí sú zároveň osamelými rodičmi.
- Apelovať na zamestnávateľov, aby umožnili osamelým matkám (ako to druh vykonávanej práce umožňuje a podmienky zamestnávateľa dovoľujú).
- Pracovať z domu (§ 52 Zákonníka práce).
- Pracovať kratší pracovný čas (§ 49 Zákonníka práce).
- Pracovať na delenom pracovnom mieste (§ 49a Zákonníka práce).
- Určiť si začiatok a koniec pracovného času (§ 88 zákonníka práce).

- Rozvrhnúť si pracovný čas – alokovať pracovné hodiny v rámci určitého bilančného obdobia, ktorým môže byť deň, týždeň, mesiac, rok či obdobie niekoľkých rokov, resp. celé obdobie pracovného života zamestnancov, vrátane prerušenia práce z pracovných alebo osobných dôvodov (§ 86 a nasl. Zákonníka práce).
- Apelovať na zamestnávateľov, aby osamelým rodičom poskytli benefit v podobe príspevku na školné, školské pomôcky, krúžky a pod.
- V súlade s § 75 ods. 6 písm. k) a l) zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách poskytovať a apelovať na obce, aby poskytovali finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby, ktorý neposkytuje sociálnu službu s cieľom dosiahnuť zisk a poskytuje sociálnu službu, ktorou je služba na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života a služba na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života v zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa.
- Podporiť vznik, rozvoj a udržateľnosť sociálnych podnikov, ktoré by zamestnávali osamelé matky s deťmi.
- Poskytnúť finančný príspevok tomu zamestnávateľovi, ktorý prijme do pracovného pomeru osamelú matku.
- Podporiť rozvíjanie a udržiavanie zručností, posilňovanie kontinuity a kontaktu s pracoviskom, mentoring, vzdelávanie a prípravu pre trh práce osôb s rodičovskými povinnosťami atď.
- Podporiť vytvorenie ďalších efektívnych nástrojov pre začleňovanie matiek samoživiteliek na trh práce.

Za účelom podpory osamostatnenia sa žien, na ktorých bolo páchané násilie, navrhujeme:

- Aplikovať vyššie uvedené (a ďalšie) nástroje zosúladovania rodinného a pracovného života.
- Podporiť výstavbu sociálnych bytov a uložiť vlastníkom/prenajímateľom povinnosť uprednostniť osamelých rodičov s deťmi.
- Podporiť vznik „komunitných“ foriem bývania pre osamelé matky s deťmi, ktoré sa stali obeťami domáceho násillia. Tento typ bývania umožní matkám s deťmi osamostatniť sa, no zároveň mať v prípade potreby k dispozícii odborníkov (špeciálny/sociálny pedagóg, sociálnu pracovníku a pod.) alebo iné služby (denná škôlka, opatrovanie, komunitná jedáleň a pod.).
- Podporiť prepojenie/spoluprácu medzi krízovými centrami a materskými centrami, úniami žien a pod.
- Podporiť vznik „časovej banky pomoci“ – (<http://www.casovabanka.sk/casova-banka>).
- Vytvoriť sociálne byty, obecné a mestské byty (1-2) vyčlenené na umiestnenie matiek po kolovaní v ZNB, útulkoch a iné, kde by mali zabezpečené služby a sprevádzanie, odľahčenie. VZOR: OZ Dom Nádeje Martin, ktorý prevádzkuje v spolupráci s realitnou kanceláriou 20 bytov a združenie im zabezpečuje naďalej služby.

6.5 Zvyšovanie odbornosti a efektívnosti poskytovaných služieb ženám ohrozeným násilím

- Vzdelávanie na zvyšovanie odbornosti pomáhajúcich profesií a odborníkov.

- Zavedenie supervízie a iných motivačných kreditov pre osoby prvého kontaktu a pomáhajúce profesie (učitelia, policajti, psychológovia).
- Finančná pomoc štátu na podporu a udržateľnosť pracovných miest v pomáhajúci profesiiach.
- Zrovnoprávniť finančnými dotáciami verejných a neverejných poskytovateľovi.
- Praktické skúsenosti z praxe využiť na zlepšovanie služieb a sociálneho systému.

6.6 V rámci krízového stavu a stavu núdze, navrhujeme

Vytvorenie metodiky/stratégie poskytovania pomoci ženským obetiam trestných činov a ich deťom v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu.

- Mnohé osamelé ženy-matky boli zamestnané ako pomocné sily v kuchyniach a pod. a/alebo pracovali na dohody, a teda veľmi rýchlo a ľahko prišli o zamestnanie, pričom im často ani nevznikol nárok na ošetrovné.
- Mnohé ženy-samoživiteľky sa boja návratu do práce, keďže sa im zamestnávateľa vyhrážali, že ak zostanú pracovať z domu, zostanú na OČR-ke a pod., bude to mať následky.
- Mnohé zažívajú šikanu zo strany nadriadeného (bossing) a/al. zo strany kolegov (mobbing).
- Mnohé ženy-obete zostali „uväznené“ so svojimi tyranmi bez možnosti kontaktovať niekoho, či inak privolať pomoc.
- V čase pandémie odpadla určitá „kontrola“ zo strany širšej rodiny, priateľov, učiteľov a pod., páchatel'a takmer nič nelimituje.
- Pustením dieťaťa na stretnutie s otcom sa mnohé zariadenia dostali do ťažkej situácie, zakaždým museli dať matku aj s dieťaťom (po jeho príchode) do izolácie, aby ochránili ostatných ubytovaných, čím im vznikali ďalšie náklady.

Navrhujeme:

- Zistiť všetky výzvy, problémy ..., ktorým čelili ženy – obete a/al. matky samoživiteľky počas pandémie.
- Zistiť, čoby im pomohlo.
- Vytvoriť metodiku/stratégiu poskytovania pomoci ženským obetiam trestných činov a ich deťom v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu.

Tím expertov RAP Žilina

7 PRÍLOHY

Príloha č. 1 - odpoveď KR PZ v Žiline k zberu dát a zisťovaní štatistík

(Poukazujeme tým na nutnosť nastavenia zberu štatistických údajov).

Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Žiline Kuzmányho 26, 012 23 Žilina

JUDr. Monika Vakulová
Horelica 519
022 01 Čadca

Váš list číslo / zo dňa

Naše číslo
KRPZ-ZA-28-004/2020-SI

Vybavuje
pplk. Mgr.et Mgr. Matejkinová/
2602

Žilina
15.05.2020

Vec

Žiadosť o poskytnutie informácií podľa zákona č. 211/2000 o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov – odpoveď

V trestnej základe Vašej žiadosti o sprístupnenie informácií v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám Vám v prílohe zasielame nasledovné informácie:
1) počet trestných oznámení (poškodená žena, dievča) podľa § v rokoch 2017, 2018, 2019 a 1.štvrtrok 2020 v jednotlivých okresoch Žilinského kraja (Tabuľka č. 1),
2) nápad trestných činov (podľa §) v rokoch 2017, 2018, 2019 a 1.štvrtrok 2020 v jednotlivých okresoch Žilinského kraja (Tabuľka č. 2).

Prílohy 2/2

plk. PhDr. Aurel Gonšák
riaditeľ
Krajského riaditeľstva Policajného zboru
v Žiline

KRAJSKÉ
RIADITEĽSTVO
POLICAJNÉHO ZBORU
V ŽILINE

Telefón
+421/961 40 2601

Fax
+421/961 40 2609

E-mail
jana.matejkinova@minv.sk

Internet
www.minv.sk

IČO
00151866

Príloha č. 2 - popis činností organizácií a príkladov dobrej praxe:

Kontaktný bod pre obeť (Žilinský kraj)

- Pre celý ZA kraj
- Sídlo kancelárie: budova Okresného úradu v Žiline, Janka Kráľa 4, 010 01 Žilina
- Tel. 041/511 74 25
- Koordinátorka na regionálnej úrovni: Bc. Veronika Kozárcová
- Bezplatné právne, sociálne a psychologické poradenstvo pre obeť, preventívna a osvetová činnosť, sieťovanie subjektov
- <https://prevenciakriminality.sk/p/pomoc-obetiam>

Žena v tiesni, Martin – P. O. BOX 70, 036 01 Martin; www.zenavtiesni.sk;
oz.zenavtiesni@gmail.com; tel. č.: 0907 346 374, 0911 346 374

Krízové dištančné poradenstvo, komplexný poradenský servis (sociálno-psychologicko– právne poradenstvo), pomoc pri spisovaní žiadostí, podaní a návrhov. Vytvorenie bezpečného plánu odchodu od násilníka, filialna terapia, preventívne aktivity, sprostredkovanie ubytovania a ďalších služieb.

OZ NÁRUČ - pomoc deťom v kríze

Občianske združenie Náruč vzniklo v roku 1977 z iniciatívy profesionálov, ktorí vnímali nedostatočnosť systému ochrany detí pred násilím a hľadali možnosti, ako tento systém zlepšiť. V strede záujmu sú týrané, zneužívané a zanedbávané deti, poradenstvo pre obeť domáceho násillia, práca s ohrozenými rodinami, prevencia a vzdelávanie. Ohrozeným deťom a rodinám poskytujú bezpečie a všestrannú odbornú pomoc v **Detskom krízovom centre Náruč, v poradenských centrách** (Žilina a Čadca) poskytujú odbornú pomoc pre obeť domáceho násillia a od roku 2016 v **Detskom Advokačnom centre Náruč**, ktoré je zamerané predovšetkým na prácu s detskými obeťami sexuálneho zneužívania.

Poskytovateľ: Zádubnie 56, 010 03 Žilina

Poradenské centrum pre obeť domáceho násillia - Čadca, Žilina

Forma – ambulantná, formou terénnej práce v rodinnom prostredí, prostredníctvom metód a techník špecializovaného sociálneho poradenstva

Cieľová skupina

- ženy, matky s deťmi, ktoré sú vystavené domácemu násilliu

Poskytované poradenstvo

- sociálne poradenstvo – pomoc riešiť predovšetkým dopady domáceho násillia na život obetí zažívajúcich domáce násillie a ich rodín,
- právne poradenstvo – právna pomoc v oblasti vypracovania písomných podaní na súdy a políciu,

- psychologické poradenstvo – zamerané na prekonanie krízy a tiež celkový osobnostný rozvoj, ktorý obetiam pomáha vyrovnávať sa s prežitou náročnou situáciou a zvýšiť kvalitu ich života,
- krízová intervencia,
- podporné služby pre deti a rodiny,
- sociálna asistencia – sprevádzanie na úradoch, hľadanie ubytovania.

Aktivity, programy pre klientov – poradenské centrum Náruč Čadca

- svojpomocné kluby,
- výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí - terénnou a ambulantnou formou
- preventívna činnosť MŠ – prevencia sexuálneho zneužívania prostredníctvom programu „Kiko a ruka“
- preventívna činnosť ZŠ a SŠ – prevencia zameraná najmä na tému ochrany pred násilím a budovanie zdravých vzťahov, prevencia partnerského násillia a domáceho násillia

Personálne obsadenie poradenského centra Náruč, Čadca

- Vedúca poradne – sociálna pracovníčka,
- sociálna pracovníčka,
- psychologička,
- externá právnička.

Aktivity, programy pre klientov – poradňa Žilina

- preventívne programy ZŠ a SŠ „ Kým nie je neskoro“
- preventívny program MŠ „Bezpečne od útleho veku“

Personálne obsadenie poradne Náruč, Žilina

- Vedúca poradne – psychologička,
- sociálna pracovníčka,
- externá právnička.

Kontakty poradenského centra Náruč, Čadca

mobil: 0907 840 552

email: poradnacadca@naruc.sk

miesto poskytovania: Potočná 2836, 022 01 Čadca

Slovenská katolícka charita

WEB: <http://www.charita.sk/stranky/pomoc-obetiam-obchodovania-s-ludmi>

- v rámci projektu STOP obchodovaniu s ľuďmi poskytuje návrat obetí obchodovania naspäť do spoločnosti, v rámci ktorej majú klienti komplexnú starostlivosť ako je zabezpečenie bezpečného ubytovania, zdravotnú starostlivosť vrátane psychologickej pomoci a psychoterapie, sociálne a právne poradenstvo, duchovnú pomoc, rekvalifikačné kurzy a pomoc pri hľadaní zamestnania.
- prevádzkuje **bezplatnú** telefonickú linku pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi **0800 800 818**

Hlavné aktivity linky pomoci sú:

- Prvý kontakt s potenciálnymi obeťami obchodovania s ľuďmi,
- identifikácia obetí obchodovania s ľuďmi,
- odborné poradenstvo v oblasti prevencie a boja proti obchodovaniu s ľuďmi,
- pomoc inštitúciám a organizáciám pri identifikácii prípadov obchodovania s ľuďmi a v akýchkoľvek otázkach týkajúcich sa problematiky obchodovania s ľuďmi,
- Poskytovanie informácií o možnostiach pomoci v rámci programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi,
- Poradenstvo a overovanie agentúr sprostredkujúcich prácu v zahraničí,
- Sprostredkovanie relevantných kontaktov a dostupných informácií v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi,
- Poradenstvo poskytované ambulantnou a terénnou službou.

Prevádzkové hodiny:

- **pracovné dni** – telefonické konzultácie **od 08.00 do 20.00**, mimo týchto prevádzkových hodín je zabezpečený **nepretržitý monitoring prichádzajúcich hovorov** prostredníctvom záznamníka, kde má volajúci možnosť zanechať **odkaz**.

[APŽ – Áno pre život, n.o.](#)

Poslanie organizácie: Chrániť ľudský život od počatia po prirodzenú smrť, chrániť ľudský život v každej jeho vývinovej fáze, pomôcť zneužívanej žene a jej dieťaťu. Posilňovať úctu voči ženám, voči materstvu, voči rodine, vplývať na zmenu verejnej mienky voči násiliu na ženách. Zasadzovať sa proti osobnej, rodinnej a profesijnej diskriminácii žien, ktorými žena v histórii trpela a stále ešte trpí.

Oblasti činnosti

- poskytovanie sociálnych služieb a sociálneho poradenstva podľa Zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách osobám, na ktorých je páchané násilie, ktoré sú obeťami obchodovania s ľuďmi, osamelým tehotným ženám a rodičom s deťmi, ktorí nemajú zabezpečené ubytovanie alebo nemôžu z vážnych dôvodov užívať bývanie,
- vykonávanie opatrení podľa Zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálno- právnej ochrane detí a sociálnej kuratele deťom, rodičom alebo iným plnoletým fyzickým osobám ohrozeným správaním členov rodiny alebo správaním iných osôb a pri riešení výchovných problémov alebo rodinných problémov,
- ochrana ľudských práv a základných slobôd v oblasti domáceho násillia a ochrany života od počatia po prirodzenú smrť prostredníctvom organizovania konferencií, diskusných stretnutí, seminárov, kampaní, vzdelávacích kurzov, prednášok, publikačnej činnosti a mediálnych výstupov,
- tvorba, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt prostredníctvom organizovania benefičných podujatí, spoločensko-kultúrnych akcií, konferencií, seminárov, diskusií, kampaní, vzdelávacích kurzov, publikačnej činnosti a mediálnych výstupov,
- služby na podporu zamestnanosti, najmä zamestnanosti zdravotne a sociálne

nezvýhodnených osôb a na podporu regionálneho rozvoja prostredníctvom organizovania kultúrno-spoločenských podujatí a poskytovania informácií zameraných na propagáciu Rajeckého regiónu a zvyšovania zamestnanosti za účelom prispievať k trvalo udržateľnému rozvoju v súlade s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí Rajeckého regiónu,

- prevádzkovanie chráneného pracoviska/chránenej dielne za účelom zamestnávania zdravotne nevýhodnených osôb prostredníctvom vykonávania vychovávateľských a pedagogických činností a pracovnej terapie,
- doplnkové vzdelávanie a výchova detí a mládeže zamerané na problematiku domáceho násillia a ochrany života, vrátane organizovania športu pre deti a mládež z rodín ohrozených sociálnym vylúčením.

Hlavné aktivity

→ Poskytovanie sociálnych služieb

Podľa Zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách poskytujeme **sociálne služby krízovej intervencie** -

- v zariadení núdzového bývania (§ 29) fyzickým osobám, ktoré sa nachádzajú v nepriaznivej sociálnej situácii pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo, ak sa stali obeťou správania iných fyzických osôb,
- v útulku (§ 26) fyzickým osobám v nepriaznivej sociálnej situácii, ktoré majú obmedzenú schopnosť spoločensky sa začleniť a samostatne riešiť svoje problémy z dôvodu, že nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb alebo nemôžu doterajšie bývanie užívať.

Kapacita spolu je 25 klientov.

Cieľové skupiny:

- osamelé tehotné dievčatá a ženy v núdzi a matky s deťmi ohrozené domácim násillím

Formy pomoci:

- pobytový program, krízová pomoc, sociálna asistancia, následná pomoc, programy pre deti.

Metódy práce:

- špeciálne odborné poradenstvo (sociálne, právne, psychologické, špeciálno-pedagogické); Krízová intervencia; Ergoterapia; Filiálna terapia; Hrová terapia; Sand play terapia; Pedagogické metódy.

Poskytovanie špecializovaného sociálneho poradenstva

Podľa Zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách poskytujeme špecializované sociálne poradenstvo (odst. b § 19). Akreditáciu organizácii udelilo MPSVR SR pod číslom 3849/2015-M_OSS s účinnosťou od 10.2.2015. Oprávnenie poskytovať špecializované poradenstvo vzniklo dňom zápisu do Registra poskytovateľov sociálnych služieb vedenom Žilinským samosprávnym krajom, a to od 17.9.2015. Okrem ambulantnej formy poskytujeme túto sociálnu službu aj terénnou formou pre rodiny z územia Žilinského samosprávneho kraja.

Cieľové skupiny:

- členovia rodín ohrození domácim násilím alebo v inej krízovej situácii,
- fyzické osoby ohrozené sociálnym vylúčením

Forma:

- ambulantná / osobne,
- dištančná / e-mailom, telefonicky – bezplatná nonstop linka 0800 12 00 24,
- terénna

Poradenstvo je vykonávané bezplatne.

Vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Nezisková organizácia Áno pre život vykonáva opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa § 11 ods. 1 písm. a) a d) Zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately:

- *§ 11 ods. 1 písm. a) ponúknuť pomoci dieťaťu, rodičom alebo inej plnoletej fyzickej osobe alebo ponúknuť sprostredkovania pomoci pri riešení výchovných problémov alebo rodinných problémov a pri uplatňovaní nárokov dieťaťa podľa osobitných predpisov,*
- *§ 11 ods. 1 písm. d) organizovanie alebo sprostredkovanie účasti na programoch zameraných na pomoc deťom a plnoletým fyzickým osobám ohrozeným správaním člena rodiny, členov rodiny alebo správaním iných osôb.*

Ide o výkon opatrení pre detí a mladých dospelých prostredníctvom výchovno-sociálnych a výchovno-vzdelávacích programov. Klienti sa zúčastňujú taktiež odborných programov Hrová terapia, Sand play terapia, Filiálna terapia, Arteterapia.

Ochrana ľudských práv a základných slobôd v oblasti domáceho násillia a ochrany života

- Infokampaň „Domáce násillie ubližuje všetkým“
- XXI. ročník medzinárodnej konferencie „Vyber si život“

Tvorba, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt

- Benefičný koncert pre ľudí v núdzi,
- Verejná zbierka.

Služby na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti, prevádzkovanie chránených dielní

- CHD pri Domove Gianni B. Molla
- CHD Cukráreň RAJecké Radosti
- CHD Remeselné dielne

Doplnkové vzdelávanie a výchova detí a mládeže

- Interaktívne prednášky na tému „Domáce násilie ubližuje všetkým“ pre študentov.
- Poskytovanie rozhovorov/vyjadrení médiám na tému domáceho násilia.

Programy

1. Terapeutické programy – účasť povinná

- Komunitné stretnutia - sú spoločným stretnutím pracovníkov a obyvateľov domova – tzv. veľká a malá komunita.
- Podporná skupina - Je nadstavbou pobytového programu. Realizuje sa podľa povahy a problému riešenej situácie klientov. Vede ju odborný pracovník a prebieha formou diskusie. Stretnutia podpornej skupiny majú rôzne tematické zameranie. Tematické zamerania svojpomocnej skupiny sú zamerané na:
  - spracovanie prežitých situácií a udalostí,
  - skúmanie cesty, ktorá vedie ku koreňom správania, kvôli ktorým sa do ťažkých životných situácií klientka dostala,
  - tréning interpersonálnych schopností /zlepšenie komunikácie, schopnosť počúvať iných,
  - empatia – schopnosť vcítiť sa do prežívania iného človeka a pod./,
  - naučiť sa zvládať záťažové situácie,
  - vnímanie a prijatie seba samého, sebapoznanie,
  - zvýšenie sebavedomia a sebahodnotenia.
- Individuálne poradenstvo psychológa /min. 3 hod./ Po príchode do zariadenia sa musí každý/á klient/ka zúčastniť minimálne troch sedení u psychológa, ďalšie sedenia sú dobrovoľné. Individuálne psychologické poradenstvo prebieha v zariadení podľa dohody s psychológom.
- Podpora rodičovských zručností - Filiálna terapia /20hod./, Hrová terapia, Sand-play terapia. Počas pobytu klientka /matka/ absolvuje v rámci Filiálnej terapie tematický blok informácií na zlepšenie rodičovských zručností – 20 hodín. Podľa posúdenia situácie a potrieb klientky môže absolvovať nadstavbový program Hrovú terapiu, príp. Sand-play terapiu. Cieľom všetkých spomínaných programov je podpora rodičovských zručností a posilnenie vzťahu rodič – dieťa.
- Pracovná terapia - Ergoterapia /min. 8 hod./mesačne/. Za účasti odborných lektorov prebieha pracovná terapia podľa dohodnutého rozvrhu.
- Vzdelávacia a prednášková činnosť /30 hod./
  - zdravotnícke prednášky,
  - absolvovanie kurzu prvej pomoci,
  - kurz komunikácie,
  - kurz na vytváranie a posilňovanie sociálnych zručností,
  - právne minimum, aktuálne zmeny v legislatíve /sociálne zákony/,
  - prednášky zamerané na výchovu detí,
  - kariérne poradenstvo, písanie životopisu,
  - a ďalšie.

- Individuálne konzultácie /individuálne podľa potreby/
  - s pedagógom, psychológom, psychiatrom, pedopsychiatrom, špeciálnym pedagógom, individuálnu terapiu klientkam odporúčajú sociálne pracovníčky.

2. Podporné programy - účasť dobrovoľná

Programov sa môžu zúčastniť i osoby z externého prostredia, ktoré sú ohrozené sociálnou exklúziou.

- Programy pre dospelých poberateľov služieb
  - športové aktivity,
  - relaxačné techniky – podľa záujmu,
  - voľno-časové aktivity (záhradné opekačky, varenie gulášu, návšteva kina, Mikulášsky večierok, sánkovačka, Vianočná besiedka)
  - tematické skupiny (skupina podľa záujmu sa podrobnejšie spracovávajú témy stretnutí),
  - besedy s odborníkmi na rôzne témy.

- Programy pre deti

V domove prebieha pedagogická a výchovná činnosť:

- príprava na vyučovanie a doučovanie,
- tvorivé dielne - činnosti smerujúce k rozvoju schopností a zručností detí, rôzne voľno časové aktivity (športové a kultúrne podujatia).

OZ Dom Nádeje Martin

Poskytovateľ: P.O.Hviezdoslava 21, 036 01 Martin

Byty krízovej intervencie, poskytovanie sociálnych služieb, práca s osamostatnením rodín a ich začlenením do spoločnosti

Forma: pobytová (v bytoch krízovej intervencie), ambulantná a terénna forma služby

Dĺžka pobytu v byte: podľa potreby klientky

Kapacita: 20 bytov a v prípade potreby zvyšovanie kapacít. Dohoda s realitnou kanceláriou. Do bytov sú umiestnené ženy v krízovej situácii, ktoré viac rokov rotovali v krízových centrách a zariadeniach núdzového bývania. Bývanie si hradia samé. Počas umiestnenia dostávajú komplet služby a sú sprevádzané počas celého procesu začlenia do života a osamostatnenia.

Cieľová skupina:

- osamelé tehotné dievčatá a ženy v núdzi a matky s deťmi ohrozené domácim násilím a v krízovej situácii,
- rodiny v kríze a ohrození, NOS

Poskytované služby:

- poskytovanie sociálnych služieb podľa Z.z. 448/2008 o sociálnych službách a krízovej

- intervencie,
- špeciálne odborné poradenstvo (sociálne, právne, psychologické, špeciálno-pedagogické),
  - vykonáva opatrenia sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa § 10 Zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálno-právnej ochrane detí a sociálnej kurately,
  - Ochrana ľudských práv a základných slobôd v oblasti domáceho násillia a ochrany života,
  - Tvorba, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt,
  - Služby na podporu zamestnanosti v spolupráci so zamestnávateľmi,
  - Výchova a vzdelávanie detí a mládeže, formou doučovania a zabezpečovania vyučovacieho procesu, pomôcok,
  - Krízová intervencia,
  - Sprevádzanie na súdne pojednávania a právna obhajoba.

Aktivity, programy pre klientov:

- krízová intervencia,
- filiálna terapia,
- terapia hrou,
- sandplay,
- pedagogické metódy (doučovanie, kontrola študijných výsledkov a dochádzky),
- zabezpečovanie potravinovej pomoci pomoc,
- organizácia táborov a dohľadu nad deťmi najmä počas letných prázdnin, aby matky mohli chodiť do práce

Personálne obsadenie:

- 4 TSP

Kontakty:

Mail: ozdomnadeje@gmail.com

Mobil: +421 940 316 354

Miesto poskytovania: Martin

WEB: www.ozdomnadeje.sk

[Spišská katolícka charita, Biskupstvo Spišské Podhradie, Spišská kapitula , 053 04 Spišské Podhradie](#)

Je diecéznou charitou zriadenou spišským diecéznym biskupom Mons. prof. ThDr. Františkom Tondrom dňa 1. januára 1996. Je samostatný právny subjekt Spišskej diecézy, konfederatívne združeným v Slovenskej katolíckej charite. Spišská katolícka charita pôsobí a vyvíja svoju činnosť na území Spišskej diecézy. Je neštátna nezisková organizácia, ktorá poskytuje charitatívne, sociálne, zdravotnícke a výchovno-vzdelávacie služby všetkým ľuďom v núdzi bez ohľadu na rasu, národnosť, vierovyznanie a politické zmýšľanie v regiónoch Oravy, Liptova a Spiša, prípadne na území ostatných diecéz Slovenska alebo v zahraničí, prednostne pri humanitárnej pomoci so súhlasom diecézneho biskupa príslušnej diecézy. Samotnú štruktúru v zmysle stanov tvoria: oblastné charity začlenené zariadenia a služby a farské charity.

Oravská oblastná charita, ktorá pôsobí v oravských dekanátoch, **Liptovská oblastná charita**, ktorá pôsobí v liptovských dekanátoch a **Spišská oblastná charita**, ktorá pôsobí v spišských dekanátoch.

Služby Spišskej katolíckej charity:

- Pobytové sociálne služby - Domy Charitas,
- Sociálnu inklúziu a sociálnu pomoc (sociálne služby, prevenciu a sociálne poradenstvo) ,
- Zdravotnícke služby – primárne a sekundárnej zdravotnej starostlivosti, mobilných hospicov a paliatívnej starostlivosti,
- Pedagogické služby, výchovno-vzdelávacie služby a aktivity,
- Poradenstvo v oblasti práva, psychológie, bioetiky, morálky,
- Miernenie a riešenie problémov chudoby – materiálnej a duchovnej – chránené dielne, tvorivé dielne, chránené pracoviská a iné agentúry na podporu a rozvoj zamestnanosti a uchovania pracovných návykov ,
- Služby solidarity v akútnej núdzi,
- Aktivity v oblasti azylovej politiky, ústretovosť pri riešení problémov migrantov a utečencov,
- Preventívne programy zamerané na zvýšenia povedomia o negatívnom jave obchodovania s ľuďmi

DOM CHAITAS sv. Hildegardy z Bingenu – Rabča

a) ZNB - zariadenie núdzového bývania

Forma - pobytová

Dĺžka pobytu v zariadení – určitý čas - neuvedený

Kapacita – 20 miest dvoj, troj a štvorlôžkové izby

Cieľová skupina - týrané matky s deťmi, slobodné matky a ženy, na ktorých je páchané násilie, ktoré nemajú zabezpečené bývanie alebo ho nemôžu z vážnych dôvodov užívať

b) Noclaháreň

Dĺžka pobytu v zariadení - noc

Kapacita – 10 miest

Cieľová skupina - osoby, ktoré sa ocitnú bez prístrešia a nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb alebo nemôžu užívať doterajšie bývanie

Poskytované poradenstvo

- sociálne poradenstvo – pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov

Aktivity, programy pre klientov

- svojpomocné aktivity pre deti a matky,
- tvorivé dielne,
- športová činnosť, kultúrna činnosť, rekreačná činnosť,
- projekt „poznáme žilinský kraj“

Kontakty

mobil: 0914 320 520

email: veronika.tyrolova@caritas.sk

Miesto poskytovania: Kostolná 850, 029 44 Rabča

DOM CHARITAS sv. Kláry – Liptovský Mikuláš

- a) ZNB - zariadenie núdzového bývania – Centrum pre deti a rodinu
Forma - pobytová
Dĺžka pobytu v zariadení – určitý čas - neuvedený
Kapacita – 10 miest
Cieľová skupina – dievčatá a mladé ženy vo veku od 10 do 25 rokov
Poskytnuté poradenstvo
- sociálne poradenstvo
- Aktivity, programy pre klientov
- keramická dielňa, šijacia dielňa, tkáčska dielňa,
  - športová činnosť, kultúrna činnosť, rekreačná činnosť
- b) Nocľaháreň pre ženy a deti
Dĺžka pobytu v zariadení - noc
Kapacita – 4 lôžka
Cieľová skupina - ženy, ktorá sa ocitla v nepriaznivej sociálnej situácii, a ktorá nemá zabezpečené ubytovanie alebo nemôže doterajšie bývanie užívať
Poskytované poradenstvo
- Sociálne poradenstvo a sociálne služby bez akejkoľvek formy diskriminácie

Kontakt

Telefón: 044/56 21 932

Email: anna.bodorikova@charitas.sk

Miesto poskytovania: Borbisova 385, 031 01 Liptovský Mikuláš

DOM CHARITAS BOŽEJ PROZRETEL'NOSTI – Liptovský Mikuláš

- a) Nocľaháreň
Dĺžka pobytu v zariadení – noc
Kapacita – 20 miest
Cieľová skupina – fyzická osoba v nepriaznivej sociálnej situácii, ktorá nemá zabezpečené ubytovanie alebo nemôže doterajšie bývanie užívať
Poskytované poradenstvo
- sociálne poradenstvo

Kontakt:

mobil: 0904 501 418

email: jana.trnovska@charitas.sk

Miesto poskytovania: Borbisova 7, 031 01 Liptovský Mikuláš

Špecializované sociálne poradenstvo Spišskej katolíckej charity

Miesto výkonu odbornej činnosti špecializovanej sociálnej poradne

- Slovenská ul. 30, Spišská Nová Ves
- Námestie Majstra Pavla 4, Levoča
- Mariánske námestie 1, Sp. Podhradie
- Belopotockého 1, Liptovský Mikuláš

Cieľová skupina

- jednotlivci, rodiny v hmotnej núdzi a skupiny, osamelé žijúce matky s deťmi, osoby bez domova, seniori, osoby s ťažkým zdravotným znevýhodnením ktorých schopnosť zabezpečiť si základné životné potreby je oslabená v dôsledku nedostatku finančných prostriedkov, zníženou schopnosťou nájsť si zamestnanie, rozpadom rodiny, absenciou rodinných väzieb, osvojením si nesprávnych životných návykov

Kontakt:

Spišská katolícka charita

Adresa: Jesenského 5,

052 01 Spišská Nová Ves

Tel.: 053-4424 519, Fax: 053-4424 519

E-mail: caritas@nextra.sk

Inštitút pre výskum práce a rodiny vydal túto publikáciu ako súčasť výstupov národného projektu Prevenca a eliminácia rodovej diskriminácie OP ĽZ NP 2018/4.1.2/01., ktorý sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje www.esf.gov.sk